

प्रश्नसंच बी.ए.भाग १
Question Bank
for B.A.1
ECONOMICS
IInd Semester
Page No
1-28

प्रश्नसंच बी.ए.भाग १
Question Bank
for B.A.1
ECONOMICS
IInd Semester

Page No

28-55

प्रकरण-अर्थशास्त्राच्या व्याख्या स्वरूप आणि व्याप्ती

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) अँडमस्मिथच्या व्याख्येचा अर्थ सांगून टीकात्मक परीक्षण करा.
- २) डॉ.मार्शल यांच्या व्याख्येची वैशिष्ट्ये सांगून टीकात्मक परीक्षण करा.
- ३) च रॉबिन्स यांच्या व्याख्येची वैशिष्ट्ये सांगून त्यावरील टीका लिहा.
- ४) डॉ.मार्शल व प्रा.रॉबिन्सच्या व्याख्येची तुलना कोणती व्याख्या श्रेष्ठ आहे?ते सांगा

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) अँडमस्मिथच्या व्याख्येचे दोष सांगा.
- २) डॉ.मार्शलच्या व्याख्येची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) डॉ.मार्शलच्या व्याख्येचे दोष सांगा.
- ४) प्रा.रॉबिन्सच्या व्याख्येची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ५) प्रा.रॉबिन्सच्या व्याख्येचे दोष सांगा.
- ६) अर्थशास्त्र शास्त्र आहे की कला आहे?
- ७) अर्थशास्त्र शुद्ध शास्त्र आहे की व्यावहारिक शास्त्र आहे?
- ८) अर्थशास्त्र वस्तुनिष्ठ शास्त्र आहे की आदर्शवादी शास्त्र आहे?

प्रकरण- अर्थशास्त्राच्या अभ्यास पध्दती

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) अर्थशास्त्रीय अभ्यासाच्या निगमन पध्दतीचे गुण दोष स्पष्ट करा.
- २) अर्थशास्त्रीय अभ्यासाच्या आगमन पध्दतीचे गुण दोष स्पष्ट करा.
- ३) स्थैतिक व गतिमान पध्दतीचे गुण दोष स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) निगमन पध्दतीने निष्कर्ष काढण्याच्या पायऱ्या सांगा?
- २) निगमन पध्दतीचे गुण सांगा
- ३) निगमन पध्दतीचे दोष सांगा
- ४) आगमन पध्दती म्हणजे काय?
- ५) आगमन पध्दतीचे गुण सांगा
- ६) आगमन पध्दतीचे दोष सांगा
- ७) स्थैतिक अर्थशास्त्राचे गुण सांगा
- ८) स्थैतिक अर्थशास्त्राचे दोष सांगा.
- ९) तुलनात्मक स्थैतिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय?

- १०) गतिमान अर्थशास्त्राचे गुण सांगा
११) गतिमान अर्थशास्त्राचे दोष सांगा

प्रकरण - सूक्ष्म अर्थशास्त्र व स्थूल अर्थशास्त्र

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १ सूक्ष्म अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे गुण दोष स्पष्ट करा.
- २ सूक्ष्म अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे महत्व सांगून मर्यादा स्पष्ट करा.
- ३ स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे गुण दोष स्पष्ट करा.
- ४ स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे महत्व सांगून मर्यादा स्पष्ट करा.
- ५ सूक्ष्म अर्थशास्त्र व स्थूल अर्थशास्त्राचा अर्थ सांगून त्यातील फरक स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) सूक्ष्म अर्थशास्त्राची व्याप्ती सांगा
- २) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे गुण/फायदे सांगा.
- ३) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे दोष सांगा.
- ४) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याप्ती सांगा
- ५) स्थूल अर्थशास्त्राचे गुण सांगा.
- ६) स्थूल अर्थशास्त्राचे दोष सांगा.

प्रकरण- आर्थिक नियम

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) आर्थिक नियम म्हणजे काय? आर्थिक नियमाची वैशिष्ट्ये सांगा
- २) आर्थिक नियम म्हणजे काय ते सांगून आर्थिक नियमाचे महत्व व मर्यादा स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) आर्थिक नियम म्हणजे काय? आर्थिक नियमाचे प्रकार सांगा
- २) आर्थिक नियमाची वैशिष्ट्ये (स्वरूप) सांगा.
- ३) आर्थिक नियमाची भौतिक शास्त्राच्या नियमाशी तुलना करा.
- ४) आर्थिक नियम काल्पनिक का असतात?
- ५) आर्थिक नियमाचे महत्व सांगा.
- ६) आर्थिक नियमाच्या मर्यादा सांगा.

प्रकरण- आर्थिक प्रश्न

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

१) आर्थिक प्रश्न हानिवडीचा प्रश्न आहे चर्चा करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) वैयक्तिक निर्णयावर टिपण लिहा.
- २) व्यावसायिक निर्णयावर टिपण लिहा.
- ३) सामूहिक निर्णयावर टिपण लिहा.
- ४) आर्थिक विश्लेषणाची मुलभूत गृहीते सांगा

प्रकरण - मागणीचा नियम

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) मागणीचा नियम उदाहरण व आकृतीसहित स्पष्ट करा.
- २) मागणी वृद्धी व मागणी ज्हास या संकल्पना उदाहरण व आकृतीव्दारे स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) मागणी नियमाचे अपवाद सांगा.
- २) मागणी नियमाची गृहिते सांगा.
- ३) बाजाराचा मागणी वक्र संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) गिफेनचा विरोधाभास संकल्पना स्पष्ट करा.
- ५) मागणीचा विस्तार आणि मागणीचा संकोच संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रकरण - मागणीची लवचिकता

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय?मागणीच्या किंमतजन्य लवचिकता मापनाच्या पध्दती स्पष्ट करा.
- २) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय?मागणीच्या लवचिकतेचे निर्धारक घटक कोणते?
- ३) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय?मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार सांगून महत्व स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) मागणीची लवचिकता ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार सांगा.
- ३) मागणीच्या लवचिकतेचे निर्धारक घटक कोणते?
- ४) मागणीच्या लवचिकतेचे मापन करण्याची एकूण खर्च पध्दती सांगा.
- ५) मागणीच्या लवचिकतेचे व्यावहारिक महत्व सांगा.
- ६) मागणीच्या लवचिकतेवर परिणाम करणारे घटक सांगा.

प्रकरण - पुरवठा

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) पुरवठ्याचा नियम उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- २) पुरवठ्यातील वृद्धी व पुरवठ्यातील ऱ्हास या संकल्पना उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) पुरवठ्याच्या नियमाची गृहीत परिस्थिती सांगा.
- २) वस्तुचा साठा व वस्तूचा पुरवठा या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) पुरवठ्याचा विस्तार व पुरवठ्याचा संकोच ह्या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) पुरवठ्यातील वृद्धी म्हणजे काय?
- ५) पुरवठ्यातील ऱ्हास म्हणजे काय?
- ६) पुरवठ्यात वृद्धी व ऱ्हास होण्याची कारणे सांगा.
- ७) पुरवठ्याच्या लवचिकतेचे प्रकार कोणते आहेत?
- ८) पुरवठा नियमाच्या मर्यादा सांगा.

प्रकरण - बाजारपेठेचे संतुलन

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) बाजारपेठेचे संतुलन म्हणजे काय? वेगवेगळ्या परिस्थितीत बाजारपेठेचे संतुलन कसे होते ते स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) बाजारपेठेचे संतुलन म्हणजे काय?
- २) मुल्यनिर्णयाचे मूलभूत तत्व स्पष्ट करा.
- ३) काळानुसार बाजारपेठेचे संतुलन स्पष्ट करा.
- ४) परिस्थितीनुसार बाजारपेठेचे संतुलन स्पष्ट करा.
- ५) बाजार संतुलनावर टिप लिहा.
- ६) बाजार संतुलनावर टिप लिहा.

प्रकरण - उपयोगिता विश्लेषण

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) आन्हासी सीमांत उपयोगिता नियमाचे उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्टीकरण करा.
- २) समसीमांत उपयोगिता नियमाचे स्पष्टीकरण करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) आन्हासी उपयोगिता नियमाची गृहित परिस्थिती सांगा.

- २) आन्हासी उपयोगिता नियमांचे अपवाद सांगा.
- ३) उपयोगिता विश्लेषणाची गृहीते कोणती आहेत?
- ४) आन्हासी उपयोगिता नियमाचे महत्व विषद करा.
- ५) समसीमांत उपयोगिता नियमाची गृहित परिस्थिती कोणती?
- ६) समसीमांत उपयोगिता नियमांच्या मर्यादा सांगा.
- ७) समसीमांत उपयोगिता नियमाची आकृती काढा.
- ८) समसीमांत उपयोगिता नियमाचे महत्व कोणते?
- ९) मार्शल यांच्या उपयोगितेता विश्लेषणाचे दोष सांगा.

प्रकरण - तटस्थता वक्र विश्लेषण

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) तटस्थता वक्र म्हणजे काय ते सांगुण तटस्थता वक्राची लक्षणे किंवा गुणधर्म सांगा.
- २) तटस्थता वक्राची व्याख्या सांगून तटस्थता वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) तटस्थता वक्राच्या साहाय्याने उपभोक्त्याचे संतुलन कसे साधले जाते? स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) तटस्थता वक्राची लक्षणे किंवा गुणधर्म सांगा.
- २) तटस्थता वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) किंमतरेषा म्हणजे काय?
- ४) किंमत परिणाम, उत्पन्न परिणाम व प्रतिस्थापन परिणाम यांच्या आकृत्या काढा.
- ५) तटस्थता वक्र विश्लेषण व मार्शलचे उपयोगिता विश्लेषण यांची तुलना करा.
- ६) तटस्थता वक्र विश्लेषणाचे दोष स्पष्ट करा.
- ७) हिक्स व स्लट्स्कीच्या उत्पन्न परिणामाची आकृती काढा.
- ८) ऍंजिलचा वक्र काढा.

प्रकरण - संतोषाधिक्य

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) संतोषाधिक्य म्हणजे काय? संतोषाधिक्याचे उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्टीकरय करा.
- २) संतोषाधिक्य म्हणजे काय? संतोषाधिक्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- ३) संतोषाधिक्याची संकल्पना स्पष्टकरून त्याचे सैध्दांतिक व व्यावहारिक महत्व कोणते?

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) संतोषाधिक्यासाठी आधारभूत परिस्थिती कोणती?
- २) मार्शल यांची संतोषाधिक्य मापनाची पध्दती स्पष्ट करा.
- ३) तटस्थता वक्राद्वारे संतोषाधिक्याचे मापन कसे केले जाते ?

- ४) संतोषाधिक्याची गृहिते स्पष्ट करा.
- ५) संतोषाधिक्याचे मापन करण्यात येणाऱ्या अडचणी कोणत्या?
- ६) संतोषाधिक्याच्या संकल्पनेवरील टीका कोणत्या?
- ७) संतोषाधिक्याचे महत्व स्पष्ट करा.

प्रकरण - उत्पादन व उत्पादनाचे घटक

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) उत्पादनाचे घटक कोणते? उत्पादन घटकांचे सविस्तर विवेचन करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) उपयोगितेचे प्रकार सांगा.
- २) भूमीची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) श्रमाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ४) भांडवलाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ५) भांडवलाची कार्ये कोणते.
- ६) संघटकाची कार्ये स्पष्ट करा.

प्रकरण - उत्पादन फलन व उत्पत्तीचे नियम

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) वर्धी उत्पत्ती नियम उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ३) स्थिर उत्पत्ती नियम उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ४) आन्हासी उत्पत्ती नियम उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ५) बदलत्या प्रमाणाचा नियम उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) उत्पादन फलन यावर टिप लिहा.
- २) आन्हासी उत्पत्ती नियमाची गृहीत परिस्थिती सांगा.
- ३) विस्तृत लागवडीत आन्हासी उत्पत्ती नियम स्पष्ट करा.
- ४) सखोल लागवडीत आन्हासी उत्पत्ती नियम स्पष्ट करा.
- ५) वर्धी स्थिर व आन्हासी उत्पत्ती नियम उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करा.
- ६) वर्धी स्थिर व आन्हासी उत्पत्ती नियमाची आकृती काढा.
- ७) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाची गृहीत परिस्थिती सांगा.
- ८) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाची आकृती काढा.
- ९) एकूण उत्पत्ती, सरासरी उत्पत्ती व सीमांत उत्पत्ती यातील संबंध सांगा.

प्रकरण - उत्पादनमान

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) लघुमान व महामान उत्पादनाचे फ़यदेतोटे स्पष्ट करा.
- २) महामान उत्पादनात होणाऱ्या अंतर्गत व बाह्य बचती कोणत्या? स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) महामान उत्पादनाचे अंतर्गत फ़यदे किंवा बचती सांगा.
- २) महामान उत्पादनाचे बाह्य फ़यदे किंवा बचती सांगा.
- ३) महामान उत्पादनाचे तोटे सांगा.
- ४) लघुमान उत्पादनाचे फ़यदे सांगा.
- ५) लघुमान उत्पादनाचे तोटे कोणते आहेत?

प्रकरण - समउत्पत्ती वक्र किंवा सममात्रा वक्र विश्लेषण

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) समउत्पत्तीवक्राची वैशिष्ट्ये आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- २) समउत्पत्तीवक्र व समव्ययरेषेच्या सहाय्याने उत्पादकाचे संतुलन कसे होते स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) समउत्पत्तीवक्राचा नकाश ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) समउत्पत्ती म्हणजे काय?
- ३) समउत्पत्तीवक्राची गृहिते सांगा.
- ४) तांत्रिक पर्यायतेचा सीमांत दर म्हणजे काय?
- ५) परिमाण प्रत्यय नियम आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ६) समव्यय रेषा म्हणजे काय?
- ७) विस्तार पथ म्हणजे काय? आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ८) समोत्पादन/ समउत्पत्ती वक्राची लक्षणे किंवा गुणधर्म सांगा.

सुक्ष्म अर्थशास्त्र सिध्दांत भाग १ प्रथम सत्र

बहूपर्यायी निवड प्रश्न Multiple Choice Questions

Unit 1

- अर्थशास्त्राचा जनक म्हणून कोणाला ओळखले जाते.
अ. अँडम स्मिथ ब. मार्शल क. रॉबिन्स ड.पिगू
- राष्ट्राची संपत्ती (Wealth of Nation) हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
अ. डॉ. मार्शल ब. रॉबिन्स क.प्रा. केन्स ड. अँडमस्मिथ
- अँडमस्मिथने अर्थशास्त्राला काय मानले.
अ. मानवी कल्याण ब. मानवी व्यवहाराचे शास्त्र क. संपत्तीचे शास्त्र ड. संतोषाचे शास्त्र
- अर्थशास्त्राची मूलतत्त्वे (Principles of Economics) नावाचा ग्रंथ कोणी प्रकाशित केला?
अ. प्रा.केन्स ब. डॉ. मार्शल क. प्रा. रॉबिन्स ड. प्रा. केनन
- दुर्मिळतेशी संबंधित व्याख्या कोणी लिहीली?
अ. अँडमस्मिथ ब. मार्शल क. जे.के.मेहता ड. रॉबिन्स
- अर्थशास्त्र हे कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे?
अ. नैसर्गिक शास्त्र ब. परंपरागत शास्त्र क. आधुनिक शास्त्र ड. सामाजिक शास्त्र
- अँडमस्मिथच्या व्याख्येचा दोष कोणता?
अ. संपत्तीला अधिक महत्व दिले ब. दुर्मिळतेला महत्व दिले. क. मनुष्यांच्या गरजांना महत्व दिले ड. भौतिक कल्याणाला महत्व दिले.
- Nature and Significance of Economic Science नावाचा ग्रंथ कोणी लिहीला
अ. रॉबिन्स ब. प्रा. पिगू क. प्रा. सॅम्यअलसन ड. डॉ. मार्शल.
- डॉ. मार्शल, पिगू, ऐली, कॅनन, या अर्थशास्त्रज्ञांनी अर्थशास्त्राच्या कोणात्या दृष्टीकोणाला महत्व दिले.
अ. संपत्ती प्रधान दृष्टीकोन ब. दुर्मिळतेचा दृष्टीकोण क. गरजांचा दृष्टीकोण ड. कल्याणाचा दृष्टीकोण
- अर्थशास्त्र हे संपत्तीचे अर्थशास्त्र नाही तर मानवी कल्याणाचे अर्थशास्त्र आहे असे कोणी म्हटले?
अ. प्रा.कॅनन ब. प्रा.पिगू क. प्रा. मार्शल ड. प्रा. एली.
- अर्थशास्त्रात भौतिक कल्याणाचा विचार मांडला त्यावर कोणी टिका केली.
अ. प्रा. रॉबिन्स ब. प्रा.केन्स क. प्रा. वालरस ड. प्रा. पिगू
- प्रा. रॉबिन्सच्या मते मानवी गरजा कशा असतात.
अ. अमर्याद ब. मर्यादित क. पैशाने पूर्ण होणाऱ्या ड. अनिवार्य
- आर्थिक समस्या कोणत्या परिस्थितीत निर्माण होणार नाही.
अ. जेव्हा गरजा अमर्याद असतील. ब. जेव्हा साधनाचा वैकल्पिक उपयोग होईल. क. जेव्हा साधनाची निवड करावी. ड. जेव्हा साधने विपूल प्रमाणात उपलब्ध असतील.

- अर्थशास्त्रात मानवाच्या कोणत्या व्यवहाराचा अभ्यास केला जातो.
अ. धार्मिक ब. राजकिय क. आर्थिक ड. नैतिक
- रॉबिन्सची अर्थशास्त्राची व्याख्या कोणत्या संकल्पेनेवर आधारीत आहे.
१.संपत्ती २. आर्थिक कल्याण ३.दुर्मिळता ४. समाधान
- अँडमस्मिथचा An Enquiry into the nature and causes of the wealth of nation ग्रंथ कोणत्या वर्षी प्रकाशित झाला.
अ. १७७६ ब. १८७६ क. १८५६ ड. १८३२
- अर्थशास्त्र हे निवडीचे शास्त्र आहे असे कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञांनी म्हटले आहे?
अ. रॉबिन्स ब. डॉ. मार्शल क. केन्स ड. पिंगू
- मार्शलच्या व्याख्येचे स्वरूप कसे आहे ?
अ. विश्लेषणात्मक ब. वर्गीकरणात्मक क. गुणात्मक ड. संख्यात्मक
- मानवी कल्याणाची कल्पना कशी आहे?
अ. सापेक्ष ब. निरपेक्ष क. निश्चित ड. अनिश्चित
- निगमन पध्दती चे वैशिष्ट्ये कोणते?
अ. व्यष्टीकडून समष्टीकडे जाण्याची प्रवृत्ती ब. समष्टीकडून व्यष्टीकडे जाण्याची प्रवृत्ती
क. सामान्याकडून असामान्याकडे जाण्याची प्रवृत्ती ड. विशेषाकडून विशेषकडे जाण्याची प्रवृत्ती
- निगमन पध्दतीचा गुण कोणता?
अ. प्रयोगाची आवश्यकता असते. ब. प्रयोगाची आवश्यकता नसते. क. प्रयोगावरून निष्कर्ष काढतात.
ड. प्रयोगाची साधने लागतात.
- खालील कोणती पध्दती आगमन पध्दतीमध्ये येत नाही?
अ. प्रायोगिक पध्दती ब. ऐतिहासिक पध्दती क. वास्तवादी पध्दती ड. काल्पनिक पध्दती
- स्थूल विश्लेषण व सूक्ष्म विश्लेषण या शब्दाचा सर्व प्रथम उपयोग कोणी केला ?
अ. प्रो. रॅनर फ्रिझ ब. डॉ. मार्शल क. प्रो. केन्स ड. प्रो. रॉबिन्स
- सुक्ष्म अर्थशास्त्र ही संकल्पना कोणी विकसित केली ?
अ. अँडमस्मिथ ब. डॉ. मार्शल क. प्रा. माल्थस ड. प्रो. रॉबिन्स
- स्थूल अर्थशास्त्र ही संकल्पना कोणी विकसित केली ?
अ. अँडमस्मिथ ब. प्रा.केन्स क.प्रा. माल्थस ड.मार्शल
- स्थैतिक अर्थव्यवस्था कशाला म्हणतात ?
अ. या अर्थव्यवस्थेत बदल होत नाही. ब. या अर्थव्यवस्थेत वेगाने बदल होतात.
क. अर्थव्यवस्थेत काही घटकात बदल होतात. ड. अर्थव्यवस्थेत बदलाची गती अनिश्चित असते.

- गतिमान अर्थव्यवस्था कशाला म्हणतात ?
अ. अर्थव्यवस्थेत सातत्याने बदल होतात. ब. अर्थव्यवस्थेत मूळीच बदल होत नाही.
क. अर्थव्यवस्थेत मृत अवस्था असते. ड. अर्थव्यवस्थेत नगण्य बदल होतात.
- वैयक्तिक मागणीचा अभ्यास कोणत्या अर्थशास्त्रात केला जातो ?
अ. सुक्ष्म अर्थशास्त्र ब. स्थूल अर्थशास्त्र क. गतिमान अर्थशास्त्र ड. स्थैतिक अर्थशास्त्र
- जे.एम.केन्स यांनी कोणत्या अर्थशास्त्राचे समर्थन केले ?
अ. सुक्ष्मअर्थशास्त्र ब.स्थूल अर्थशास्त्र क. स्थैतिक अर्थशास्त्र ड. गतिशिल अर्थशास्त्र
- राष्ट्रीय उत्पनाचा अभ्यास कोणत्या अर्थशास्त्रात केला जातो ?
अ. सुक्ष्मअर्थशास्त्र ब.स्थूल अर्थशास्त्र क. स्थैतिक अर्थशास्त्र ड. गतिशिल अर्थशास्त्र
- सुक्ष्म अर्थशास्त्राला काय म्हणतात ?
अ. व्यष्टी अर्थशास्त्र ब.समष्टी अर्थशास्त्र क. संख्यात्मक अर्थशास्त्र ड. गतिमान अर्थशास्त्र
- आर्थिक नियम हे भौतिक नियमाच्या तुलनेत कसे असतात ?
अ. स्थिरब. ब. खरे क. निश्चित ड. अनिश्चित
- आर्थिक नियमाचे स्वरूप कसे असते ?
अ. सर्वसामान्य प्रवृत्ती दर्शविणारे ब. प्रत्येक आर्थिक व्यवहार दर्शविणारे क. नेहमी खरे ठरणारे
ड. तंतोतत लागू होणारे असतात.
- आर्थिक नियम भौतिक नियमाप्रमाणे असतात. कारण
अ. ते कार्य कारण संबंध दर्शवितात ब. त्रिकाल बाधीत सत्य असतात. क. दुर्मिकळ व वैकल्पिक साधनावर आधारित असतात. ड. आर्थिक व्यवहार दर्शवितात.
- आर्थिक नियम कोणत्या परिस्थितीत सत्य ठरतात ?
अ. विशिष्ट गृहीत परिस्थितीत ब. सर्वसामान्य परिस्थितीत क. कोणत्याही परिस्थितीत ड. यापैकी एकही नाही.
- आर्थिक नियमाची तुलना कोणत्या नियमाशी केली जाते ?
अ. भौतिकशास्त्राच्या नियमाशी ब. गुरुत्वाकर्षणाच्या नियमाशी क. भरती ओहोटीच्या नियमाशी
ड. रसायशास्त्राच्या नियमाशी
- इतर सामाजिक शास्त्रापेक्षा अर्थशास्त्राचे नियम श्रेष्ठ कां आहेत ?
अ. कार्य कारण संबंध दर्शवितात ब. आर्थिक व्यवहार दर्शवितात क. सर्व व्यवहाराची आर्थिक बाजू दर्शवितात ड. विशिष्ट परिस्थितीवर आधारित असतात.
- आर्थिक नियमाचे स्वरूप कसे असते ?
अ. निरपेक्ष ब. सापेक्ष क. सामान्य ड. विशिष्ट
- आर्थिक प्रश्न निर्माण होण्याचे मूळ कारण काय ?
अ. साधनाचा अभाव ब. साधनाची विविधता क.साधनाची विपूलता ड. साधनाची दुर्मीळता

- साधनाचे उपयोग कसे असतात.
अ. बहू उपयोगी ब. वैकल्पिक उपयोगी क. अमर्यादित उपयोगी ड. मर्यादित उपयोगी
- मानवी गरजा कशा असतात ?
अ. गरजा अमर्याद असतात. ब. गरजा पुन्हा पुन्हा निर्माण होतात.
क. गरजेमधून गरज निर्माण होते. ड. वरील सर्व प्रकारच्या असतात.
- आर्थिक प्रश्न हा मुख्यतः कशाचा प्रश्न असतो ?
अ. मर्यादित व वैकल्पिक उपयोगाच्या साधनाचा उपयोग करण्याचा
ब. आर्थिक व्यवहारातून पैसा प्राप्त करण्याचा प्रश्न असतो.
क. रोजगारा अभावी निर्माण होणारा प्रश्न असतो.
ड. गरीबीमुळे निर्माण झालेला प्रश्न असतो.

Sem I Unit II

- मागणीच्या नियमाचे स्पष्टीकरण कोणी केले.
अ. रॉबिन्स ब. डॉ. मार्शल क. प्रा. शुम्पीटर ड. प्रा. हॉले
- गिफेनचा विरोधाभास संकल्पना काय स्पष्ट करते.
अ. किंमत वाढली की मागणी कमी होते.
ब. किंमत स्थिर राहून मागणी वाढते.
क. किंमत वाढली की मागणी वाढते किंमत कमी झाली की मागणी कमी होते.
ड. किंमत कमी झाली की मागणी वाढते.
- मागणीचा नियम काय आहे ?
अ. किंमत वाढली की मागणी कमी होते किंमत कमी झाली की मागणी वाढते.
ब. किंमत कमी झाली तरी मागणी स्थिर राहते.
क. किंमत वाढली तरी मागणी स्थिर राहते.
ड. किंमत स्थिर राहिली तरी मागणी वाढते.
- किंमतीच्या व्यस्त दिशेने मागणी बदलते याला काय म्हणतात.
अ मागणीचा नियम ब. मागणीचा विस्तार क. गिफेनचा विरोधाभास ड. मागणी वृद्धी
- मागणीच्या नियमानुसार वस्तुची किंमत व वस्तुची मागणी यांचा संबंध कसा असतो.
अ. प्रमाणशिर ब. व्यस्त क. सम दिशेचा ड. अनिश्चित

- मागणी वक्र कसा असतो.
अ. वरून खाली येणारा ब. खालून वर जाणारा क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर
- मागणी वक्राचा उतार कसा असतो.
अ. ऋणात्मक उतार ब. धनात्मक उतार क. समांतर ड. लंब
- कोणत्या वस्तुंना गिफ्ट वस्तु म्हणतात.
अ. उच्च दर्जाच्या वस्तू ब. कनिष्ठ दर्जाच्या वस्तू क. उपयोगाच्या वस्तू ड. निरूपयोगी वस्तू
- कोणत्या वस्तूला मागणीचा नियम लागू होत नाही.
अ. जीवनावश्यक वस्तू ब. मीठ क. सुई दोरा ड. वरील सर्व
- वस्तुची मागणी का केली जाते ?
अ. क्रयशक्ती असल्यामुळे ब. वस्तुमध्ये उपयोगिता असल्यामुळे क. वस्तु बाजारात उपलब्ध असल्यामुळे ड. वस्तु सुंदर असल्यामुळे
- मागणी कोष्टकामध्ये काय दर्शविले जाते.
अ. वस्तुची किंमत व वस्तुची मागणी नगसंख्या ब. वस्तुचा पुरवठा व किंमत क. वस्तुची किंमत व विक्री ड. वस्तुची किंमत व वस्तुचे प्रकार
- बाजाराची मागणी कशी निर्धारित होते ?
अ. सर्व ग्राहकांच्या मागणीची बेरीज करून उपलब्ध असलेल्या प्रकारावरून ब. बाजारात पुरवठा किती होतो त्यावरून क. वस्तुच्या यापैकी नाही. ड. यापैकी नाही.
- वस्तुची किंमत व वस्तुचा पुरवठा यांचा संबंध कसा असतो.
अ. सम ब. व्यस्त क. प्रमाणशीर ड. अप्रमाणशीर
- पुरवठा वक्र कसा असतो.
अ. वरून खाली येणारा ब. खालून वर जाणारा क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर
- पुरवठा व साठा कसा असतो ?
अ. साठ्यापेक्षा पुरवठा कमी असतो ब. साठ्यापेक्षा पुरवठा कमी नसतो. क. साठा व पुरवठ्याचा काही संबंध नसतो ड. साठा वाढला की पुरवठा वाढतो.
- विक्रेता वस्तुचा पुरवठा का करतो ?
अ. ग्राहकाची मागणी पूर्ण करण्यासाठी ब. नफा मिळविण्यासाठी क. वस्तुची विक्री करण्यासाठी ड. ग्राहकांचे कल्याण करण्यासाठी
- विशिष्ट वेळी वस्तुचे विशिष्ट परिणाम विक्रीस तयार असणे म्हणजे
अ. वस्तुचा पुरवठा ब. साठा क. मागणी ड. यापैकी नाही.
- मागणी अस्तित्वात येण्यासाठी यापैकी कोणती गोष्ट लागू होत नाही.
अ. वस्तुची इच्छा ब. वस्तु खरेदी करण्यासाठी क्रयशक्ती क. पैसा खर्च करण्याची तयारी ड. गुणवत्ता पूर्ण वस्तु

- परिपूर्ण लवचिक मागणीचा वक्र कसा असतो ?
अ. अक्ष आसाला समांतर ब. अय आसाला समांतर क. वरून खाली येणारा ड. खालून वर जाणारा
- किंमतीत बदल झाल्यामुळे मागणीच्या परिणामात बदल होण्याच्या परिमाणाला कोणती लवचिकता म्हणतात ?
अ. किंमत लवचिकता ब. उत्पन्न लवचिकता क. प्रतिस्थापन लवचिकता ड. पूर्ण लवचिकता
- उत्पन्नात बदल झाल्यामुळे मागणीच्या परिमाणास बदल होण्याच्या परिमाणाला कोणती लवचिकता म्हणतात ?
अ. किंमत लवचिकता ब. उत्पन्न लवचिकता क. प्रतिस्थापन लवचिकता ड. पूर्ण अलवचिकता
- किंमतीत होणारा शेकडा बदल व मागणीत होणारा शेकडा बदल सारखा असेल तर मागणीची लवचिकता किती असते.
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शून्य
- किंमतीत होणारा शेकडा बदल कमी व मागणीत होणारा शेकडा बदल जास्त असेल तर मागणीची लवचिकता किती असते.
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शून्य
- किंमतीत होणारा शेकडा बदल जास्त व मागणीत होणारा शेकडा बदल कमी असेल तर मागणीची लवचिकता किती असते.
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शून्य
- किंमतीत कोणताही बदल न होता मागणी फर मोठ्या प्रमाणात कमी अथवा जास्त होत असेल तर त्याला काय म्हणतात ?
अ. परिपूर्ण अलचिकता मागणी ब. परिपूर्ण लवचिक मागणी क. जास्त लवचिक मागणी
ड. कमी लवचिक मागणी
- किंमतीत कितीही प्रमाणात बदल झाला तरी मागणीचे परिमाण स्थिर राहात असेल तर त्याला काय म्हणतात.
अ. परिपूर्ण अलवचिक मागणी ब. परिपूर्ण लवचिक मागणी क. जास्त लवचिक मागणी
ड. कमी लवचिक मागणी
- जेव्हा वस्तुच्या किंमतीत बदल झाल्यामुळे वस्तुची मागणी बदलते. परंतु वस्तुवर होणारा एकूण खर्च स्थिर राहातो तेव्हा मागणीची लवचिकता किती राहाते.
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शून्य
- वस्तुची किंमत वाढली असता एकूण खर्च कमी होत असेल व वस्तुची किंमत कमी झाली असता एकूण खर्च वाढत असेल तर लवचिकता किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शून्य
- वस्तुची किंमत वाढली असता एकूण खर्च वाढत असेल व वस्तुची किंमत कमी झाली असता एकूण खर्च कमी होत असेल तर मागणीची लवचिकता किती राहाते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शून्य

- मागणीतील शेकडा बदल व किंमतीतील शेकडा बदल सारखा असेल तर मागणीची लवचिकता किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शुन्य
- मागणीतील शेकडा बदल जास्त असेल व किंमतीतील शेकडा बदल कमी असेल तर मागणीची लवचिकता किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- मागणीतील शेकडा बदल कमी असून किंमतीतील शेकडा बदल जास्त असतो तेव्हा मागणीची लवचिकता किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- किंमतीत बदल झाल्यामुळे वस्तुची मागणी किंवा विक्री परिमाण बदलले तरी सीमांत प्राप्ती शुन्य रहात असेल तर मागणीची लवचिकता किती राहाते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- किंमतीत बदल झाल्यामुळे वस्तुची मागणी किंवा विक्री परिमाण बदलले तरी सीमांत प्राप्ती धनसंख्या असेल तर मागणीची लवचिकता किती राहते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- किंमतीत बदल झाल्यामुळे वस्तुची मागणी किंवा विक्री परिमाण बदलून सीमांत प्राप्ती ऋण संख्या येत असेल तर मागणी किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- उत्पन्नात बदल झाल्यामुळे मागणीत बदल होतो त्याला काय म्हणतात ?
अ. किंमत लवचिकता ब. उत्पन्न लवचिकता क. निरथक लवचिकता ड. प्रतिस्थापन लवचिकता
- उपभोक्त्याच्या उत्पन्नात वाढ झाली तरी वस्तुच्या मागणीत वाढ होत नसेल तर मागणीची लवचिकता किती राहाते.
अ. शुन्य ब. एकक क. एककापेक्षा कमी ड. एककापेक्षा जास्त
- उपभोक्ताच्या उत्पन्नात कोणतीही वाढ झाली नसेल तरीही मागणी मोठ्या प्रमाणात वाढत असेल तर मागणीची उत्पन्न लवचिकता किती राहते ?
अ. शुन्य ब. एकक क. एककापेक्षा कमी ड. अनंत
- जेव्हा उत्पन्नातील शेकडा बदल जास्त व मागणीतील शेकडा बदल कमी असतो तेव्हा उत्पन्न लवचिकता किती असते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा जास्त क. एककापेक्षा कमी ड. शुन्य
- जेव्हा उत्पन्नातील शेकडा बदल कमी व मागणीतील शेकडा बदल जास्त असतो. तेव्हा उत्पन्न लवचिकता किती असते.
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- जेव्हा उत्पन्नातील शेकडा बदल व मागणीतील शेकडा बदल सारखा असेल तर उत्पन्न लवचिकता उत्पन्न लवचिकता किती राहाते ?
अ. एकक ब. एककापेक्षा कमी क. एककापेक्षा जास्त ड. शुन्य
- प्रतिस्थापन लवचिकता कोणत्या वस्तुंच्या संदर्भात स्पष्ट करतात.

- अ. गुणवत्ता पूर्ण वस्तु ब. पर्यायी वस्तु क. पुरक वस्तु ड. विविध प्रकारच्या वस्तु
- तिरकस लवचिकता कोणत्या वस्तुच्या संदर्भात स्पष्ट करतात.
अ. गुणवत्तापूर्ण वस्तु ब. विविध प्रकारच्या वस्तु क. पुरक व पर्यायी वस्तु ड. जीवनाश्यक वस्तु
 - मागणीची लवचिकता जास्त असणाऱ्या वस्तु कोणत्या ?
अ. जीवनावश्यक वस्तु ब. सुखद वस्तु क. चैनीच्या वस्तु ड. अल्पकाळ टिकणाऱ्या वस्तु
 - जेव्हा मागणीची लवचिकता जास्त असते तेव्हा सीमांत प्राप्ती ही.....
अ. धनात्मक असते ब. ऋणात्मक असते. क. शुन्य असते. ड. यापैकी नाही.
 - मागणीची किंमतजन्य लवचिकता मोजमापनाची एकूण खर्च कोणत्या पध्दती अर्थशास्त्रज्ञाने स्पष्ट केले केली.
अ. मार्शल ब. रॉबिन्स क. केन्स ड. रिकार्डो
 - किंमत जन्य लवचिकता मोजण्यासाठी शेकडेवारी पध्दती कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने स्पष्ट केली.
अ. प्रा.फ्लॅक्स ब. मार्शल क. हिक्स ड. रॉबिन्स
 - सुखद वस्तुच्या तुलनेत चैनीच्या वस्तुची मागणी कशी असते.
अ. जास्त लवचिक ब. कमी लवचिक क. परिपूर्ण लवचिक ड. परिपूर्ण अलवचिक
 - कनिष्ठ प्रतिच्या वस्तुच्या बाबतीत मागणीची उत्पन्न लवचिकता ही कशी असते.
अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. शुन्य ड. परिपूर्ण
 - वस्तुची मागणी जास्त लवचिक आहे असे म्हणतात तेव्हा त्यावर खर्च होणारी एकूण रक्कम..
अ. किंमत वाढीबरोबर वाढते ब. किंमत वाढीबरोबर कमी होते. क. स्थिर राहाते ड. किंमतीच्या दिशेने बदलते
 - किंमत लवचिकता मोजमापनाची भूमिती पध्दती कोणी स्पष्ट केली.
अ. मार्शल ब. रॉबिन्स क. किन्स ड. रिकार्डो
 - खालील पैकी कुठल्या एकाची किंमत मागणी लवचिकता सर्वात कमी आहे.
अ. कार ब. चहा क. मीठ ड. घर

Sem I Unit III

- उपयोगिता ही संकल्पना कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने मांडली ?
अ. प्रो.रॉबिन्स ब. प्रो. केन्स क. प्रा. नाईट ड. डॉ. मार्शल
- उपयोगिता संकल्पनेत किती वस्तुंचा विचार केला जातो.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- उपयोगिता विश्लेषण कोणत्या दृष्टी कोणावर आधारित आहे.
अ. क्रमवाचक ब. संख्यात्मक क. स्थैतिक ड. गतिशिल
- तटस्थता वक्र विश्लेषण कोणत्या दृष्टीकोणावर आधारित आहे.
अ क्रमवाचक ब. संख्यात्मक क. स्थैतिक ड. गतिशिल
- वस्तुमधील मानवाची गरज पूर्ण करण्याची शक्ती म्हणजे काय ?

- अ. उपयोगिता ब. संतोषाधिक्य क. वस्तुची गुणवत्ता ड. वस्तुची विभीन्नता
- सिमांत उपयोगिता म्हणजे काय ?
 - अ. पहिल्या नगाची उपयोगिता ब. दुसऱ्या नगाची उपयोगिता
क. एकुण उपयोगिता ड. शेवटच्या नगाची उपयोगिता
 - एकुण उपयोगिता म्हणजे काय ?
 - अ. पहिल्या नगाची उपयोगिता ब. एकुण नगांची उपयोगिता क. शेवटच्या नगाची उपयोगिता
ड. दुसऱ्या नगाची उपयोगिता
 - एकुण उपयोगितेत होणारी वाढ म्हणजे काय ?
 - अ. सीमांत उपयोगिता ब. आन्हासी उपयोगिता क. पहिल्या नगाची उपयोगिता ड. सर्व नगाची उपयोगिता
 - आन्हासी सीमांत उपयोगितेचा वक्र कसा असते ?
 - अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. समांतर ड. लंब
 - मागणीच्या उपयोगिता मिमांसेत किती वस्तूच्या मागणीचा विचार केला जातो.
 - अ. एक ब. दोन क. तीन ड. सर्व
 - आन्हासी सीमांत उपयोगिता नियमासाठी खालील पैकी कोणते गृहीत लागू होत नाही.
 - अ. वस्तू एकरूप असाव्या ब. उपभोगाच्या क्रियेत खंड पडू नये क. उपभोक्ताची आवड बदलू नये ड. वस्तुची किंमत कमी असावी.
 - उपभोक्ताचे संतुलन स्पष्ट करण्यासाठी संख्यात्मक दृष्टीकोणात कोणती संकल्पना स्पष्ट केली जाते.
 - अ. आन्हासी सीमांत उपयोगिता ब. सम सीमांत उपयोगिता क. क्रमवाचक उपयोगिता
ड. एकुण उपयोगिता.
 - खालील पैकी कोणत्या कारणाने उपयोगितेत वाढ होत नाही.
 - अ. रूप उपयोगिता ब. स्थान उपयोगिता क. समय उपयोगिता ड. सीमांत उपयोगिता
 - एकुण उपयोगिता महत्तम असते तेव्हा ---
 - अ. सीमांत उपयोगिता सर्वात जास्त असते. ब. सर्वात कमी असते क. सीमांत उपयोगिता शुन्य असते.
ड. सीमांत उपयोगिता ऋण असते.
 - आन्हासी सीमांत उपयोगितेच्या नियमाला अपवाद काय आहेत ?
 - अ. व्यसनाधिन व्यक्ती क. दुर्मिळ वस्तुचा संग्रह क. मुद्रा संग्रह ड. यापैकी सर्व
 - रूपयाची सीमांत उपयोगिता श्रीमंत व्यक्ती पेक्षा गरीब व्यक्ती साठी कशी असते.
 - अ. जास्त ब. कमी क. समान ड. अनिश्चित
 - सम सीमांत उपयोगिता म्हणजे -
 - अ. सर्व वस्तूची किंमत व त्यांची उपयोगिता सारखी ब. सर्व वस्तूची किंमत कमी व त्याची उपयोगिता जास्त
क. सर्व वस्तूची किंमत जास्त व त्यांची उपयोगिता कमी ड. सर्व वस्तूची किंमत व त्यांची उपयोगिता यांचा संबंध नसणे.

- सम सीमांत उपयोगिता नियमाला काय म्हणतात.
अ. महत्तम उपयोगिता ब. एकुण उपयोगिता क. सीमांत उपयोगिता ड. ज्ञान उपयोगिता
- खालील पैकी कोणत्या वस्तूला समसीमांत उपयोगिता नियम लावता येत नाही.
अ. घड्याळ व कार ब. भाजी व टि.व्ही. क. चहा, तंबाखू ड. वरील सर्व
- खालील पैकी कोणते दोष उपयोगिता विश्लेषणात लागू होत नाही.
अ. उपयोगिता मानसिक संकल्पना आहे.
इ. उपयोगितेचे संख्येत मापन करता येत नाही.
उ. उपयोगितेचे मुद्रेत मापन करता येत नाही.
ऊ. अल्पकाळ टिकणाऱ्या वस्तुत उपयोगिता कमी असते.
- मनुष्या जवळील एखाद्या वस्तूचा साठा वाढत गेल्यास सीमांत उपयोगिता
अ. स्थीर राहते. ब. वाढते क. कमी होते ड. उपयोगिता शुन्य होते.
- तटस्थता वक्र विश्लेषण कोणी मांडले ?
अ. मार्शल ब. रॉबिन्स ड. प्रा. हिक्स ड. अँडमस्मिथ
- तटस्थता वक्राचा उतार कसा असतो ?
अ. ऋणात्मक ब. घनात्मक क. समांतर ड. लंब
- तटस्थता वक्र किती वस्तूचे गट दर्शवितो ?
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- तटस्थता वक्रावरील सर्व बिंदू काय दर्शवितात.
अ. दोन वस्तूचे समान समाधानाची पातळी दर्शविणारे गट
इ. दोन वस्तूचे जास्त समाधानाची पातळी दर्शविणारे गट
उ. दोन वस्तूचे कमी समाधानाची पातळी दर्शविणारे गट
ऊ. दोन वस्तूचे शुन्य समाधानाची पातळी दर्शविणारे गट
- तटस्थता वक्रावरील सर्व गटापासून मिळणारे समाधान कसे असते.
अ. समान ब. जास्त क. कमी ड. वेगवेगळे
- तटस्थता वक्र अक्षाला स्पर्श कां करित नाही ?
अ. कारण अक्षाला स्पर्श केल्यास एक वस्तूचे परिमाण शुन्य राहिल
इ. अक्षाला स्पर्श केल्यास समाधान जास्त राहिल
उ. अक्षाला स्पर्श केल्यास समाधान कमी राहिल
ऊ. अक्षाला स्पर्श केल्यास संतुलन होणार नाही
- विभिन्न तटस्थता वक्र एकाच आकृतीत काढले तर त्याला काय म्हणतात.
अ. तटस्थता वक्राचा नकाशा ब. तटस्थता वक्राचा आलेख क. तटस्थता वक्राची आकृती
ड. तटस्थता वक्राचे चित्र

- तटस्थता वक्राच्या नकाशात वरचा तटस्थता वक्र काय दाखवितो.
अ. कमी समाधानाची पातळी ब. अधिक समाधानाची पातळी क. समान समाधानाची पातळी
 ड. शून्य समाधानाची पातळी
- खालच्या तटस्थता वक्र काय दर्शवितो.
अ. कमी समाधानाची पातळी ब. अधिक समाधानाची पातळी क. समान समाधानाची पातळी
 ड. शून्य समाधानाची पातळी
- उपभोक्ताचे संतुलन कोठे घडून येते?
अ. तटस्थता वक्राला किंमत रेषा स्पर्श करते त्या स्पर्श बिंदूच्या ठिकाणी
इ. तटस्थता वक्राला किंमत रेखा छेदते त्या वरच्या बिंदूच्या ठिकाणी
उ. तटस्थता वक्राला किंमत रेषा छेदते त्या खालच्या बिंदूच्या ठिकाणी
ऊ. किंमत रेषा तटस्थता वक्राच्या वर असते तेव्हा.
- दोन तटस्थता वक्र परस्परांना
अ. छेदतात ब. स्पर्श करतात क. समांतर असतात ड. येऊन मिळतात
- किंमत परिणाम म्हणजेच
अ. उत्पन्न परिणाम ब. प्रतिस्थापन परिणाम क. उत्पन्न परिणाम अधिक प्रतिस्थापन परिणाम ड. उत्पन्न
 परिणाम वजा प्रतिस्थापन परिणाम
- उत्पन्न परिणाम केव्हा घडून येतो?
अ. उपभोक्त्याच्या उत्पन्नात बदल झाल्यास
इ. वस्तुच्या किंमतीत बदल झाल्यास
उ. उपभोक्त्याच्या आवडी निवडी बदलल्यास
ऊ. उपभोक्त्याचे उत्पन्न स्थिर राहिल्यास
- तटस्थता वक्र हा मूळ बिंदूला
अ. आंतरगोल असतो ब. बर्हिगोल असतो क. समांतर असतो ड. लंब असतो
- उपभोक्त्याचे मौद्रिक उत्पन्न व वस्तुची किंमत स्थिर असतांनाही दुसऱ्या वस्तुच्या किंमतीत बदल झाल्यास उपभोक्त्याच्या संतुलनावर होणारा परिणाम म्हणजे.
अ. उत्पन्न परिणाम ब. किंमत परिणाम क. प्रतिस्थापन परिणाम ड. शून्य परिणाम
- दोन्ही वस्तुची किंमत स्थिर असतांनाही उत्पन्नात बदल झाल्यास उपभोक्त्याच्या संतुलनावर होणारा परिणाम म्हणजे.....
अ. उत्पन्न परिणाम ब. किंमत परिणाम क. प्रतिस्थापन परिणाम ड. शून्य परिणाम
- हिक्स यांनी मागणी नियमाचे विश्लेषण करण्याकरिता कोणत्या कोष्टकाचा उपयोग केला.
अ. किंमतीचे कोष्टक ब. तटस्थता कोष्टक क. बाजाराचे कोष्टक ड. मागणीचे कोष्टक
- गिफेन वस्तुंचे प्रणेत कोण आहे?
अ. सर रॉबर्ट गिफेन ब. सर प्रॅन्सिस गिफेन क. सर मार्को गिफेन ड. सर मार्शल गिफेन
- गिफेन वस्तुकरिता असणारा मागणी वक्र कसा असतो.

- अ. खालून वर जाणारा ब. उरून खाली येणारा क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर
- उत्पन्नाचे वेगवेगळे स्तर व वस्तुचे खरेदी केले जाणारे परिणाम दर्शविणाऱ्या वक्राला
अ. एँजिल वक्र ब. गिफेन वक्र क. उत्पन्न वक्र ड. किंमत रेषा
 - तटस्थता वक्र म्हणजेच
अ. मागणी वक्र ब. किंमत रेषा क. समवृत्ती वक्र ड. एँजिल वक्र

संतोषाधिक्य

- संतोषाधिक्य ही कल्पना कोणी स्पष्ट केली
अ. मार्शल ब. रॉबिन्स क. केन्स ड. पिगू
- वस्तूकरिता देण्यात तयार असलेली किंमत - प्रत्यक्ष दिलेली किंमत = काय ?
अ. एकुण उपयोगिता ब. सीमांत उपयोगिता क. महत्तम उपयोगिता ड. संतोषाधिक्य
- एंजेल चा सिध्दांत कोणी मांडला
अ. मार्शल ब. रॉबिन्स क. केन्स ड. एंजेल
- डॉ. मार्शल यांनी संतोषाधिक्याची कल्पना मांडतांना मुद्रेची सीमांत उपयोगिता कशी गृहित धरली आहे ?
अ. आन्हासी ब. वाढत जाणारी क. स्थीर ड. अस्थिर
- श्रीमंत वर्गातील लोकांचे कोणत्या वस्तुवरील खर्चाचे प्रमाण कमी असते.
अ. आवश्यक ब. सुखद क. चैनिच्या ड. सवयीच्या
- उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्याचा संबंध कशाशी असतो.
अ. उपभोक्त्याचे उत्पन्न ब. उपभोक्त्याची मागणी क. उपभोक्त्याला मिळणारे अतिरिक्त समाधान
ड. उपभोक्त्याची क्रयशक्ती
- संतोषाधिक्याची संकल्पना खालील कोणत्या गृहितावर आधारित नाही.
अ. मुद्रेची सीमांत उपयोगिता स्थीर असते.
इ. वस्तुला पर्यायी वस्तु नसतात.
उ. प्रत्येक वस्तुला स्वतंत्र उपयोगिता असते.
ऊ उपभोक्त्याची आवड, फॅशन बदलते.
- एंजेल वक्राचा उतार कसा असतो ?
अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. समांतर ड. लंब
- उपभोक्त्याचे उत्पन्न आणि उपभोक्ता करीत असलेल्या आवश्यक वस्तूच्या मागणीचे परिणाम यातील संबंध कोणता वक्र दर्शवितो.
अ. मागणी वक्र ब. तटस्थता वक्र क. एंजेल वक्र ड. उपयोगिता वक्र

Sem I Unit IV

उत्पादन फलन

- भूमीचा पुरवठा कसा असतो?
अ. स्थीर ब. अमर्याद क. ठराविक ड. गरजेनुसार वाढणारा
- निसर्गाकडून विनामूल्य मिळलेला घटक कोणता?
अ. श्रम ब. भांडवल क. भूमी ड. संघटक
- उत्पादनाचा कोणता घटक नाशिवंत असतो.
अ. भूमी ब. श्रम क. भांडवल ड. संघटक
- उत्पादनाच्या कोणत्या घटकाचा साठा करता येत नाही.
अ. भूमी ब. श्रम क. भांडवल ड. संघटक
- उत्पादनाच्या घटकांना एकत्र करून उत्पादन सुरू करण्याचे कार्य कोण करतो?
अ. भूमी ब. श्रम क. भांडवल ड. संघटक
- उत्पादनांच्या कोणत्या घटकांचे स्थलांतर करता येत नाही?
अ. भूमी ब. श्रम क. भांडवल ड. संघटक
- संपत्तीच्या ज्या भागापासून उत्पन्न मिळते त्याला काय म्हणतात?
अ. भूमी ब. श्रम क. भांडवल ड. संघटक
- उत्पादन कशाला म्हणावे?
अ. वस्तुची निर्मिती ब. सेवांची निर्मिती क. उपयोगितांची निर्मिती ड. यंत्रांची निर्मिती
- उत्पादनाचे एकूण किती घटक आहेत.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- उत्पादनाचे परिणाम कशावर अवलंबून असते.
अ. भूमीच्या मात्रा ब. श्रमाच्या मात्रा क. भांडवलाच्या मात्रा ड. उत्पादन घटकाच्या एकूण मात्रा
- उत्पादनाच्या प्रमाणानुसार कमी किंवा जास्त होणाऱ्या उत्पादन व्ययाला कोणता उत्पादन व्यय म्हणतात?
अ. वास्तविक ब. वैकल्पिक क. बदलता ड. स्थीर
- दीर्घ कालीन सरासरी व्यय वक्राचा आकार कसा असतो?
अ. इंग्रजी व्ही प्रमाणे ब. इंग्रजी यू प्रमाणे क. इंग्रजी सी प्रमाणे ड. इंग्रजी एल प्रमाणे
- खालील पैकी स्थीर उत्पादन घटक कोणता?
अ. श्रम ब. भांडवल क. कच्चा माल ड. संघटन
- खालीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश स्थीर उत्पादन घटकात होत नाही.
अ. श्रम व कच्चा माल ब. भांडवल क. भूमी ड. संघटन
- उत्पादनाच्या बदलत्या घटकात बदल करून उत्पादन मात्रा कमी जास्त करता येतात तो कालावधी कोणता?
अ. अल्पकाळ ब. अतिअल्पकाळ क. दीर्घकाळ ड. प्रदीर्घ काळ
- उत्पादनाचे सर्वच घटकात बदल करता येतो तो कालावधी कोणता?
अ. अतिअल्पकाळ ब. अल्पकाळ क. दीर्घकाळ ड. प्रदीर्घकाळ

- उत्पादकाच्या स्वतःच्या मालकीचे जे उत्पादक घटक असतात त्याचा खर्च म्हणजे काय ?
अ. व्यक्त खर्च ब. अव्यक्त खर्च क. वैकल्पिक व्यय ड. वास्तविक व्यय
- सीमांत व्यय म्हणजे काय ?
अ. उत्पादक घटकाच्या शेवटच्या मात्रेवरचा खर्च
इ. उत्पादन घटकाच्या पहिल्या मात्रेवरचा खर्च
उ. उत्पादन घटकाच्या एकूण मात्रेवरचा खर्च
ऊ. उत्पादन घटकाच्या सुरवातीचा खर्च
- अल्पकाळात जो उत्पादन खर्च स्थीर असतो त्याला
अ. प्रधान ब. पुरक व्यय क. वास्तविक व्यय ड. वैकल्पिक व्यय
- एकूण उत्पादन खर्च म्हणजे....
अ. सर्व घटकावरील खर्चाची बेरीज ब. श्रम भांडवलावरील खर्चाची बेरीज क. श्रम संघटन
खर्चाची बेरीज ड. भांडवल संघटनावरील खर्चाची बेरीज
- एकूण उत्पादन खर्चाला वस्तुच्या उत्पादित मात्रांनी भाग दिल्यास काय मिळते
अ. सीमांत व्यय ब. सरासरी व्यय क. वैकल्पिक व्यय ड. मौद्रिक व्यय
- अल्पकाळात आपण कोणत्या घटकात बदल करू शकतो.
अ. स्थीर घटक ब. बदलते घटक क. संघटक ड. यंत्र सामग्री
- उत्पादन शक्यता वक्र काय दर्शवितो
अ. दोन वस्तुचे किती प्रमाणात उत्पादन करता येते.
इ. दोन वस्तुचा किती प्रमाणात पुरवठा करता येतो.
उ. दोन वस्तुची किती प्रमाणात विक्री करता येते.
ऊ. दोन वस्तुची बाजारात मागणी किती
- खालील पैकी कोणता नियम उत्पत्तीच्या बाबतीत लागू होत नाही.
अ. वर्धी उत्पत्ती नियम ब. स्थीर उत्पत्ती नियम क. आन्हाडी उत्पत्ती नियम ड. अनिश्चित उत्पत्ती नियम
- श्रम भांडवलाच्या मात्रा वाढविल्यास उत्पादन वाढत असेल तर कोणता नियम लागू होतो.
अ. वर्धी उत्पत्ती नियम ब. स्थीर उत्पत्ती नियम क. आन्हाडी उत्पत्ती नियम ड. अनिश्चित उत्पत्ती नियम
- श्रम भांडवलाचे प्रमाण वाढविल्यानंतरही उत्पादन स्थीर राहात असेल तर कोणता नियम लागू होतो.
अ. वर्धी उत्पत्ती नियम ब. स्थीर उत्पत्ती नियम क. आन्हाडी उत्पत्ती नियम ड. अनिश्चित उत्पत्ती नियम
- श्रम भांडवलाचे प्रमाण वाढविल्यानंतर उत्पादनात घट होत असेल तर कोणता नियम लागू होतो.
अ. वर्धी उत्पत्ती नियम ब. स्थीर उत्पत्ती नियम क. आन्हासी उत्पत्ती नियम ड. अनिश्चित उत्पत्ती नियम

- परंपरागत अर्थशास्त्रज्ञांच्या मते उत्पादन फ्लाचे एकूण किती नियम आहेत.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- बदलत्या प्रमाणाचा नियम का म्हणतात
अ. उत्पादनाचे प्रमाण बदलते ब. श्रम भांडवलाच्या मात्रा बदलतात क. संघटकाच्या मात्रा बदलतात ड. वरील सर्व घटक बदलतात.
- उत्पादनाचे एकूण घटक किती आहेत
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- उत्पादनाचे परिणाम कशावर अवलंबून असते
अ. भूमीच्या मात्रा ब. श्रमाच्या मात्रा क. भांडवलाच्या मात्रा ड. उत्पादन घटकाच्या एकूण मात्रा
- बदलत्या प्रमाणाच्या नियमात किती अवस्था आहेत
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- बदलत्या प्रमाणाच्या नियमात पहिल्या अवस्थेत काय वाढते.
अ. एकूण सरासरी व सीमांत उत्पादन ब. सरासरी व सीमांत उत्पादन क. एकूण व सीमांत उत्पादन ड. सीमांत उत्पादन
- बदलत्या प्रमाणाच्या नियमास पहिल्या अवस्थेत कोणता नियम लागू होतो.
अ. वर्धी उत्पत्ती नियम ब. स्थीर उत्पत्ती नियम क. आन्हासी उत्पत्ती नियम ड. बदलत्या उत्पत्तीचा नियम
- जेव्हा एकूण उत्पत्ती महत्तम होते तेव्हा सीमांत उत्पत्ती
अ. शून्य होते
इ. ब. महत्तम होते क. धन होते ड. ऋण होते.
- बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाच्या कोणत्या अवस्थेत एकूण सरासरी व सीमांत उत्पादनात घट होते.
अ. पहिली ब. दुसरी क. तिसरी ड. चौथी
- उत्पादनाचे घटक व उत्पादनाचे परिमाण यामधील कार्यात्मक संबंధाला काय म्हणतात?
अ. उत्पादन फ्लन ब. उपभोग फ्लन क. मागणी फ्लन ड. किंमत फ्लन
- सम उत्पत्ती वक्राला काय म्हणतात?
अ. उत्पादन तटस्थता वक्र ब. उत्पादन मागणी वक्र क. तटस्थता मागणी वक्र ड. उत्पादन परिमाण वक्र
- दोन उत्पादक घटकाच्या वेगवेगळ्या संयोगातून होणारे सारखे उत्पादन दर्शविणाऱ्या वक्राला काय म्हणतात.
अ. सम उत्पत्ती वक्र ब. उत्पादन वक्र क. तटस्थता वक्र ड. एंजेल वक्र
- सम उत्पत्ती वक्राचा उतार कसा असतो.
अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक
क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर

- वरचा सम उत्पत्ती वक्र उत्पादनाची कोणती पातळी दर्शवितो.
अ. जास्त ब. कमी क. स्थिर ड. अस्थिर
- सम उत्पत्ती वक्र हा आरंभ बिंदूला कसा असतो.
अ. अंतर्गोल ब. बहिर्गोल क. सरळ ड. अनिश्चित
- सम उत्पत्ती वक्राची स्थिती कशी असते.
अ. अक्ष आसाला स्पर्श करतो. ब. अय आसाला स्पर्श करतो. क. दोन्ही आसाला स्पर्श करतो.
ड. दोन्ही आसांना स्पर्श करीत नाही.
- दोन सम उत्पत्ती वक्रामध्ये किती सम उत्पत्ती वक्र असू शकतात.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. अनेक
- सम उत्पत्ती वक्राचा आकार हा कोणत्या रेषांना मर्यादित केलेला असतो.
अ. सीमा रेषा ब. किंमत रेषा क. उत्पादन शक्यता रेषा ड. सरळ रेषा
- सर्वात आधि समवृत्ती वक्राचा वापर उपभोक्ता बचत मोजण्यासाठी कोणी केला ?
अ. जे. आर हिव्स ब. मार्शल क. रिकार्डो ड. शुम्पीटर
- उपभोक्ता एखाद्या समवृत्ती वक्रावर डाविकडून उजवीकडे खाली जसजसा सरकत जातो तसतसा सीमांत पर्यायता दर
अ. घटतो. ब. वाढतो क. स्थिर राहातो. ड. वाढतो मग कमी होतो
- तांत्रिक पर्यायतेचा सीमांत दर म्हणजे काय.
अ. उत्पादनाच्या एका घटकाच्या मोबदल्यात दुसऱ्या घटकाचे प्रमाण
इ. उत्पादनाच्या एका घटकाच्या मोबदल्यात दोन घटकाचे प्रमाण
उ. उत्पादनाच्या एका घटकाच्या मोबदल्यात दुसऱ्या घटकाचे स्थिर प्रमाण
ऊ. उत्पादनाच्या एका घटकाच्या मोबदल्यात दुसऱ्या घटकाचे जास्त प्रमाण.
- बाजारातील किंमतीला दोन उत्पादन घटकाचे प्रमाण किती खरेदी करता येऊ शकते ते दर्शविणाऱ्या रेषेला काय म्हणतात.
अ. सम व्यय रेषा ब. सीमा रेषा क. उत्पादन शक्यता रेषा ड. सरळ रेषा
- उत्पादकाचे संतुलन कुठे घडून येते.
अ. सम उत्पत्ती वक्राला समव्यय रेषा स्पर्श करते तिथे.
इ. सम उत्पत्ती वक्राला समव्यय रेषा छेदते तिथे.
उ. सम उत्पत्ती वक्राच्या वर समव्यय रेषा असते तिथे.
ऊ. सम उत्पत्ती वक्राच्या खाली समव्यय रेषा असते तिथे.

उत्पादन मान

- उत्पादन मानाचे किती प्रकार आहेत.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- मोठ्या प्रमाणात वस्तुचे उत्पादन केले जात असेल तर त्याला काय म्हणतात.
अ. महामान उत्पादन ब. लघुमान उत्पादन क. कुटीर उत्पादन ड. यांत्रिक उत्पादन

- पेढीचा आकार छोटा असून कमी प्रमाणात उत्पादन केले जात असेल तर त्याला काय म्हणतात.
अ. महामान उत्पादन ब. लघुमान उत्पादन क. कुटीर उत्पादन ड. यांत्रिक उत्पादन
- खालील पैकी कोणत्या बचती तांत्रिक बचतीत समाविष्ट होत नाही.
अ. छोट्या यंत्राऐवजी मोठे यंत्र वापरणे
इ. उत्पादन प्रक्रियांना जोडणे
उ. उच्च प्रतिच्या तंत्राचा वापर
ऊ. मोठ्या प्रमाणात भांडवल गोळा करणे.
- उत्पादन प्रक्रियेत श्रम विभाजन व विशेषीकरण वापरल्यास कोणती बचती मिळते.
अ. तांत्रिक ब. व्यवस्थापकीय क. वित्तीय ड. जोखीम पत्करण्यातील बचत
- मोठ्या प्रमाणातील उत्पादनाचे फायदे हे कोणत्या बचती मध्ये समाविष्ट होतात.
अ. उत्पादनाची आंतरिक बचत ब. उत्पादनाची बहिर्गत बचत क. मौद्रिक बचत ड. विपणन विषयक बचत
- उत्पादनाच्या अंतर्गत बचती कोणत्या कारणाने प्राप्त होतात.
अ. पेढीचा आकार वाढविल्यास ब. पेढीच्या आकारात घट केल्यास क. उद्योगाचा आकार वाढल्यास ड. उद्योगाचा आकार घटविल्यास
- उत्पादक संस्थेत वाढत्या फ्लाचा अनुभव कोणत्या बचतीमुळे येतो.
अ. अंतर्गत बचती ब. बाह्य बचती क. विपणन विषयक बचती ड. वित्तीय बचती
- उप-उत्पादन उद्योगाची स्थापना केल्यास कोणत्या बचती मिळतात.
● अंतर्गत बचती ब. बाह्य बचती क. विपणन विषयक बचती ड. वित्तीय बचती
- महामान उत्पादनामुळे उत्पादन साधनांच्या क्षमतेचा पूर्णपणे उपयोग करणे शक्य होते त्यामुळे होणाऱ्या बचतीला काय म्हणतात.
अ. आंतरिक बचत ब. बाह्य बचत क. व्यवस्थापकीय बचत ड. विपणन विषयक बचत
- महामान उत्पादनात विशेषीकरण कसे केले जाते.
अ. श्रमिकांच्या कार्यक्षमतेनुसार व कुशलतेनुसार कार्य देऊन ब. श्रमिकांची कामाची वेळ वाढवून
क. श्रमिकांच्या वेतनात वाढ करून ड. मोठ्या यंत्राचा वापर करून
- उद्योगाच्या स्थानीयीकरणामुळे प्राप्त होणाऱ्या बचतीला काय म्हणतात.
अ. आंतरिक बचत ब. बाह्य बचत क. विपणन विषयक बचत ड. व्यवस्थापकीय बचत
- खालील पैकी कोणते फायदे लघुमान उत्पादनामुळे मिळतात.
अ. उपभोक्त्यांच्या आवडीनुसार उत्पादन ब. कमी भांडवलाची गरज
क. मालक व श्रमिक यांच्यात प्रत्यक्ष संबंध ड. वरील सर्व
- छोट्या प्रमाणावर उत्पादन केल्यास कोणता फायदा मिळतो.
अ. साधन सामग्रीचा अपव्यय होत नाही. ब. संशोधनावर खर्च करता येतो.
क. मोठी यंत्रसामग्री उपयोगात आणता येते. ड. भांडवल उभारणे सोपे जाते.

प्रश्नसंच बी.ए.भाग १
Question Bank
for B.A.1
ECONOMICS
IInd Semester

Page No

28-55

प्रश्नपत्रिका सत्र दोन अभ्यासक्रम

Micro Economics Theory II

प्रकरण - उत्पादन व्यय व प्राप्ती

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) उत्पादनव्ययाचे विविध प्रकार कोणते? स्पष्टीकरण करा.
- २) अल्पकालीन व दीर्घकालीन उत्पादन व्ययाचे उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्टीकरण करा.
- ३) प्राप्तीचे प्रकार सांगून पूर्ण स्पर्धेत व एकाधिकारात प्राप्ती कशी असते? आकृतीद्वारे स्पष्टीकरण करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) वैकल्पिक व्ययाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) मौद्रिक व्यय व वास्तविक व्ययाची संकल्पना सांगा.
- ३) दीर्घकालीन सरासरी व्ययाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ४) दीर्घकालीन सरासरी ण आकाराचा असल्याची कारणे सांगा.
- ५) सरासरी व्यय व सीमांत व्यय यातील संबंध स्पष्ट करा.
- ६) सरासरी स्थिर व्यय व सरासरी बदलता व्यय यांचे स्पष्टीकरण करा.
- ७) एकूण प्राप्ती सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्तीच्या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) पूर्ण स्पर्धा व एकाधिकार परिस्थितीत सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती कशी राहिल?
- ९) दीर्घकालीन सरासरी व्ययाबाबतीत अनुभवसिद्ध प्रमाणाची सत्यता काय? स्पष्ट करा.

प्रकरण - गुंतवणूक निर्णयाचे आर्थिक मूल्यमापन

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) प्रकल्पाचे मूल्यमापन करण्याच्या विविध पध्दतींची चर्चा करा.
- २) कसर रोख प्रवाह पध्दती स्पष्ट करा.
- ३) परतफेड कालावधी पध्दतीची चर्चा करा.
- ४) जोखीम व अनिश्चितता कमी करून जोखिम समायोजन कसर दर पध्दती स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) सरासरी परताव्याचा दर पध्दती उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करा.
- २) शुद्ध वर्तमान मूल्य पध्दतीची चर्चा करा.

- ३) प्रकल्पाचा लाभकारिता निर्देशांक यावर टिपण लिहा.
- ४) सामाजिक व्यय लाभ व वैयक्तिक व्यय लाभ यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) सामाजिक व्यय लाभाचे मोजमापन करण्याची साधने कोणती?
- ६) सामाजिक व्यय लाभ विश्लेषणावरील टीका लिहा.

प्रकरण - बाजारपेठेची संरचना

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) बाजारपेठ म्हणजे काय? बाजारपेठेचा विस्तार ठरविणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) बाजारपेठेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) बाजारपेठेचे स्थानानुसार प्रकार स्पष्ट करा.
- ३) बाजारपेठेचे काळानुसार प्रकार स्पष्ट करा.
- ४) स्पर्धेच्या परिस्थितीनुसार बाजारपेठेचे प्रकार सांगा.
- ५) बाजारपेठेचा व्याप किंवा आकार निश्चित करणारे घटक सांगा.
- ६) एकाधिकारी बाजाराची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रकरण - पूर्ण स्पर्धेत मूल्यनिर्धारण

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) पूर्ण स्पर्धेत अल्पकाळात पेढीचे संतुलन कसे होते? स्पष्ट करा.
- २) पूर्ण स्पर्धेत दीर्घकाळात पेढीचे संतुलन कसे होते? स्पष्ट करा.
- ३) पूर्ण स्पर्धेत उद्योगाचे संतुलन कसे होते? स्पष्ट करा.
- ४) पूर्ण स्पर्धेत वेगवेगळ्या कालावधीत किंमत कशी निश्चित होते? आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) अतिअल्पकालीन बाजारभाव किंवा विपणी मूल्य कसे निश्चित होते?
- ३) अल्पकालीन प्रसामान्य किंमत कशी निश्चित होते? स्पष्ट करा.
- ४) दीर्घकालीन प्रसामान्य किंमत कशी निश्चित होते? स्पष्ट करा.
- ५) पेढीच्या अल्पकालीन संतुलनाची आकृती काढा.
- ६) पेढीच्या दीर्घकालीन संतुलनाची आकृती काढा.
- ७) पेढीच्या अल्पकालीन संतुलनाच्या अटी सांगा.
- ८) पेढीच्या दीर्घकालीन संतुलनाच्या अटी सांगा.
- ९) पूर्ण स्पर्धेची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये लिहा.
- १०) अपूर्ण स्पर्धा (एकाधिकारयुक्त) स्पर्धेची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रकरण - एकाधिकारात मूल्य निर्धारण

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) एकाधिकारात अल्पकाळात किंमत कशी निश्चित होते ते स्पष्ट करा.
- २) एकाधिकारात दीर्घकाळात किंमत कशी निश्चित होते? ते स्पष्ट करा.
- ३) मूल्यभेदन म्हणजे काय? एकाधिकारी मूल्यभेदन कसे करतो? उदाहरण व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- ४) मूल्यभेदनाचे प्रकार सांगून मूल्यभेदनाचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.
- ५) पूर्ण स्पर्धा व एकाधिकाराची तुलना करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) एकाधिकार म्हणजे काय? एकाधिकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) एकाधिकाराचे प्रमुख प्रकार सांगा.
- ३) मूल्यभेदनाचे प्रकार सांगा.
- ४) मूल्यभेदनाच्या श्रेणी कोणत्या? स्पष्ट करा.
- ५) मूल्यभेदनासाठी आवश्यक परिस्थिती सांगा.
- ६) एकाधिकाराच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- ७) विशिष्ट कराचा एकाधिकारी पेढीच्या संतुलनावरील परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) एकरकमी कराचा एकाधिकारावरील परिणाम स्पष्ट करा.
- ९) एकाधिकारात मूल्यविभेदन सविस्तर स्पष्ट करा.
- १०) मूल्यभेदनाचे (किंमत भेदनाचे) प्रकार सांगा.
- ११) मूल्यभेदनाच्या अटी सांगा.

प्रकरण - एकाधिकारयुक्त स्पर्धा

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) एकाधिकारयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय? एकाधिकारयुक्त स्पर्धेत पेढीचे संतुलन कसे होते स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) एकाधिकारयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) वस्तुविभेदाचे मार्ग सांगा.
- ३) समूह संतुलनाची गृहीत परिस्थिती सांगा.
- ४) अतिरिक्त क्षमता म्हणजे काय? आकृतीद्वारे अतिरिक्त क्षमता स्पष्ट करा.
- ५) वस्तुविभेदाच्या परिस्थितीत पेढीचे संतुलन कसे होते ते स्पष्ट करा.
- ६) विक्री व्यय व उत्पादन व्ययातील फरक सांगा.
- ७) विक्री व्ययाच्या परिस्थितीत पेढीचे संतुलन कसे होते ते स्पष्ट करा.

प्रकरण - अल्पाधिकार व द्वयाधिकार

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) अल्पाधिकार म्हणजे काय? अल्पाधिकारात किंमत निश्चित होण्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- २) द्वयाधिकारात किंमत कशी निश्चित होते स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) अल्पाधिकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) अल्पाधिकाराचे प्रकार सांगा.
- ३) अल्पाधिकार निर्माण होण्याची कारणे सांगा.
- ४) एकीकृत कार्टेल व बाजार विभागणी कार्टेल असतांना किंमत कशी निश्चित होते ते सांगा.
- ५) किंमत नेतृत्व म्हणजे काय? किंमत नेतृत्व करणाऱ्या पेढ्यांचे प्रकार सांगा.
- ६) किंमत युद्ध कसे होते? ते स्पष्ट करा.
- ७) विकुंचित मागणी वक्राच्या सहाय्याने किंमत परिदृढतेचे स्पष्टीकरण करा.
- ८) विकुंचित मागणी वक्रावरील टीका सांगा.
- ९) द्वयाधिकाराची वैशिष्ट्ये व प्रकार सांगा.

प्रकरण - वितरणाचे सिध्दांत

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) वितरणाच्या सीमांत उत्पादकता सिध्दांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- २) वितरणाच्या आधुनिक सिध्दांताचे विवेचन करा.
- ३) वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) सीमांत उत्पादकता म्हणजे काय?
- २) सीमांत उत्पादकता सिध्दांताची गृहीत परिस्थिती सांगा.
- ३) सीमांत उत्पादकता सिध्दांतावरील टीका लिहा.
- ४) वितरणाच्या स्वतंत्र्य सिध्दांताची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- ५) उत्पादक घटकाच्या मागणीच्या लवचिकतेला प्रभावित करणारे घटक सांगा.
- ६) उत्पादक घटकाची मागणी निर्धारित करणारे घटक सांगा.
- ७) वितरणाच्या आधुनिक सिध्दांताची गृहीते सांगा.

प्रकरण - मजुरी निर्धारणाचे सिध्दांत

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) मजुरी म्हणजे काय? मजुरीचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत स्पष्ट करा?
- २) मजुरी निर्धारणाचा आधुनिक सिध्दांत स्पष्ट करा.

३) अपूर्ण स्पर्धेत श्रमिकांचे शोषण कसे होते ते स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) मौद्रिक वेतन व वास्तविक वेतन म्हणजे काय ?
- २) वास्तविक वेतन निर्धारित करणारे घटक सांगा.
- ३) मजुरीचा जीवननिर्वाह सिध्दांत थोडक्यात सांगा.
- ४) सामूहिक सौदा शक्ती संकल्पना स्पष्ट करा.
- ५) मजुरीतील भिन्नतेची कारणे स्पष्ट करा.
- ६) श्रमिक संघाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ७) श्रमिक संघ मजुरीच्या दरात कोणत्या मागाने वाढ करू शकतात ?
- ८) श्रमिकांच्या शोषणाची कारणे सांगा.
- ९) श्रमिकांचे शोषण थांबविण्यासाठी उपाय सुचवा.
- १०) मौद्रिक व्यय यावर टिप लिहा.
- ११) वैकल्पिक व्यय यावर टिप लिहा.

प्रकरण - खंडाचे सिध्दांत

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) रिकार्डोचा खंड (भाटक) सिध्दांत स्पष्ट करा.
- २) खंडाचा आधुनिक सिध्दांत स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) एकूण खंड व आर्थिक खंड संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) दुर्मिळता खंड म्हणजे काय ?
- ३) विविधता खंड म्हणजे काय ?
- ४) विस्तृत लागवडीत खंड कसा ठरतो.
- ५) सखोल लागवडीत खंड कसा ठरतो.
- ६) आभास खंड ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ७) भाटकाचे प्रकार सांगा.

प्रकरण - व्याजाचे सिध्दांत

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) व्याजाच्या परंपरागत सिध्दांतानुसार व्याजदर कसा ठरतो. स्पष्ट करा.
- २) व्याजाचा कर्जाऊ रकमेचा (ऋणयोग्य निधी सिध्दांत) स्पष्ट करा.
- ३) व्याजाचा रोखता अभिलाषा सिध्दांत स्पष्ट करा.

४) व्याजाचा समय अभिलाषा सिध्दांत स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) मिश्र व्याजाचे घटक सांगा.
- २) मिश्र व्याज व शुध्द व्याज म्हणजे काय ?
- ३) रोखता अभिलाषा सिध्दांतावरील टिका लिहा.
- ४) ऋणयोग्य निधीची मागणी ठरविणारे घटक सांगा.
- ५) ऋणयोग्य निधीचा पुरवठा ठरविणारे घटक सांगा.

प्रकरण - नफ्याचे सिध्दांत

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) नफ्याचा गतिशीलतेचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- २) नफ्याचा अनिश्चितता सिध्दांत स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) मिश्र नफ्याचे घटक सांगा.
- २) एकूण नफा व शुध्द नफा
- ३) नवप्रवर्तनाचे मार्ग स्पष्ट करा.
- ४) शुध्द नफ्याचे घटक कोणते ?
- ५) एकूण नफ्याचे घटक कोणते ?
- ६) गतिमान अर्थव्यवस्थेत कोणते बदल होतात ?
- ७) विमायोग्य जोखीमी कोणत्या ?
- ८) विमा अयोग्य जोखीमी कोणत्या ?
- ९) गतिमान अर्थव्यवस्थेत कोणते बदल होतात.

प्रकरण- सांख्यिकी

दीर्घोत्तरी प्रश्न गुण (१६)

- १) केंद्रिय प्रवृत्तीची परिमाणे सांगून गुणदोषाची चर्चा करा.

लघुत्तरी प्रश्न गुण (४)

- १) समांतर माध्याचे गूण दोष सांगा.
- २) मध्यगाचे गूण दोष सांगा.
- ३) भूयिष्टकाचे गूण दोष सांगा.

सुक्ष्म अर्थशास्त्र सिध्दांत भाग २

द्वितीय सत्र

बहूपर्यायी निवड प्रश्न Multiple Choice Questions

Unit I Cost and Revenue Analysis

उत्पादन व्यय

- वस्तुच्या उत्पादनासाठी आवश्यक घटकावर उत्पादक मुद्रेच्या स्वरूपात खर्च करतो त्याला काय म्हणतात.
अ. मौद्रिक व्यय ब. वास्तविक व्यय क. वैकल्पिक व्यय ड. विपणी व्यय
- प्रत्यक्ष मौद्रिक व्ययात खालील पैकी कशाचा समावेश होत नाही.
अ. श्रमीकाची मजुरी ब. व्याज क. कच्च्या मालाचा खर्च ड. स्वतःच्या मालकीच्या जमीनीचे भाडे
- संघटकाच्या स्वतःच्या मालकीच्या साधनावरील व सेवांवरील खर्च म्हणजे काय.
अ. अव्यक्त खर्च ब. व्यक्त खर्च क. वैकल्पिक व्यय ड. वास्तविक व्यय
- वास्तविक उत्पादन व्ययाची संकल्पना कोणी स्पष्ट केली.
अ. मार्शल ब. केन्स क. रिकॉर्डो ड. वॉलरस
- कोणत्याही घटकाला कोणत्याही उद्योगात टिकून राहण्यासाठी जो न्युनतम मोबदला दिला जातो. त्याला काय म्हणतात.
अ. वैकल्पिक व्यय ब. मौद्रिक व्यय क. वास्तविक व्यय ड. उत्पादन व्यय
- वस्तुच्या उत्पादनासाठी येणाऱ्या एकूण उत्पादन खर्चाला काय म्हणतात.
अ. एकूण व्यय ब. सरासरी व्यय क. सीमांत व्यय ड. स्थीर व्यय
- वस्तुचे उत्पादन बंद केले तरी जो खर्च बदलत नाही. त्या खर्चाला काय म्हणतात.
अ. एकूण व्यय ब. एकूण स्थीर व्यय क. एकूण बदलता व्यय ड. सीमांत व्यय
- वस्तुच्या उत्पादनात वाढ किंवा घट झाल्यास जो खर्च बदलतो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकूण व्यय ब. एकूण स्थीर व्यय क. एकूण बदलता व्यय ड. सीमांत व्यय
- एकूण व्ययाला वस्तुच्या उत्पादित नग संख्येने भाग दिल्यास कोणता व्यय मिळतो.
अ. सरासरी व्यय ब. सीमांत व्यय क. बदलता व्यय ड. स्थीर व्यय
- सरासरी व्यय वक्राचा आकार कसा असतो.
अ. इंग्रजी यु सारखा ब. इंग्रजी व्ही सारखा क. इंग्रजी सी सारखा ड. इंग्रजी एल सारखा

- वस्तुच्या उत्पादनात एका नगसंख्येने वाढ केल्यास एकूण व्ययात झालेल्या वाढीला काय म्हणतात.
अ. सरासरी व्यय ब. सीमांत व्यय क. बदलता व्यय ड. स्थिर व्यय
- सरासरी व्यय न्यूनतम होतो तेव्हा सीमांत व्यय कसा असतो.
अ. सरासरी व्ययाएवढा ब. सरासरी व्ययापेक्षा कमी क. सरासरी व्ययापेक्षा जास्त ड. सरासरी व्ययापेक्षा भिन्न
- उत्पादन वाढीसोबत कोणता प्रतिमात्रा उत्पादन व्यय कमी होत जातो.
अ. बदलता व्यय ब. स्थिर व्यय क. वैकल्पिक व्यय ड. मौद्रिक व्यय
- कालावधीनुसार व्ययाचे किती प्रकार पडतात.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- खालील पैकी कोणत्या व्ययाचा वक्र यू आकाराचा नसतो.
अ. सीमांत व्यय ब. सरासरी व्यय क. सरासरी बदलता व्यय ड. सरासरी स्थिर व्यय
- सरासरी बदलता व्यय कसा काढता येतो.
अ. एकूण व्ययाला उत्पादित मात्रांनी भाग दिल्यास
इ. एकूण स्थिर व्ययाला उत्पादित मात्रांनी भाग दिल्यास
उ. एकूण बदलत्या व्ययाला उत्पादित मात्रांनी भाग दिल्यास
ऊ. एकूण व्ययात होणारी वाढ लक्षात घेऊन
- उत्पादन वाढीसोबत कोणता वक्र अक्ष आसाकडे झुकत जातो.
अ. सरासरी व्यय वक्र ब. सरासरी बदलता व्यय वक्र क. सरासरी स्थिर व्यय वक्र ड. एकूण व्यय वक्र
- मुल्य निर्धारणात कोणत्या व्ययाचे महत्व अधिक असते.
अ. सरासरी व्यय ब. वैकल्पिक व्यय क. सरासरी बदलता व्यय ड. सीमांत व्यय
- जेव्हा सरासरी व्यय कमी होतो तेव्हा सीमांत व्ययाची स्थिती कशी असते.
अ. वाढतो ब. स्थिर राहतो क. सरासरी व्ययापेक्षा अधिक वेगाने कमी होते ड. सरासरी व्ययापेक्षा कमी वेगाने कमी होतो.
- सीमांत व्यय केव्हा न्यूनतम असतो.
अ. जेव्हा एकूण उत्पादन अधिकतम होते ब. जेव्हा उत्पादन साधनांचा युक्ततम संयोग होतो. क. जेव्हा बदलत्या साधनांचे सरासरी उत्पादन अधिक असते ड. जेव्हा बदलत्या साधनांचे सीमांत उत्पादन अधिक असते.
- जेव्हा सरासरी व्यय वाढतो तेव्हा सीमांत व्यय कसा असतो.
अ. कमी होतो ब. स्थिर राहतो क. सरासरी व्ययापेक्षा जास्त वेगाने वाढतो.
ड. सरासरी व्ययापेक्षा कमी वेगाने वाढतो.
- दीर्घ काळात कोणता व्यय स्थिर राहतो.
अ. सरासरी व्यय ब. सीमांत व्यय क. एकूण व्यय ड. यापैकी एकही नाही
- अल्पकाळीन सरासरी व्यय वक्राच्या न्यूनतम बिंदूला छेदून जाणाऱ्या वक्राला काय म्हटले जाते.

- अ. दीर्घ कालीन सरासरी व्यय वक्र ब. दीर्घ कालीन सीमांत व्यय वक्र क. दीर्घकालीन स्थीर व्यय वक्र
 ड. दीर्घकालीन एकूण व्यय वक्र

प्राप्ती

- वस्तु विक्रीपासून जे उत्पन्न मिळते त्याला अर्थशास्त्रात काय संबोधले जाते.
 अ. विक्रय मुल्य ब. प्राप्ती क. लाभ ड. व्यय
- एखाद्या वस्तूच्या एकूण नगाच्या विक्री पासून जे उत्पन्न मिळते त्याला काय म्हणतात.
 अ. एकूण प्राप्ती ब. सीमांत प्राप्ती क. सरासरी प्राप्ती ड. विक्री प्राप्ती
- एखाद्या वस्तूची एक अतिरिक्त मात्रा विकल्यानंतर एकूण प्राप्तीत जी वाढ होते तिला काय संबोधतात.
 अ. एकूण प्राप्ती ब. सीमांत प्राप्ती क. सरासरी प्राप्ती ड. विक्री प्राप्ती
- सरासरी प्राप्ती म्हणजे काय.
 अ. एकूण प्राप्ती / एकूण विक्री संख्या
 इ. एकूण प्राप्ती / एकूण उत्पादित वस्तु
 उ. सीमांत प्राप्ती / एकूण विक्री संख्या
 ऊ. एकूण प्राप्ती / सीमांत प्राप्ती
- पूर्ण स्पर्धेमध्ये वस्तूचे मुल्य समान असल्यामुळे सरासरी प्राप्तीचा वक्र कसा असतो.
 अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर
- एकाधिकारामध्ये सरासरी प्राप्तीचा वक्र कसा असतो.
 अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. अक्ष आसाला समांतर ड. अय आसाला समांतर
- सरासरी प्राप्तीच्या वक्राला काय म्हणतात.
 अ. मागणी वक्र ब. पुरवठा वक्र क. उत्पादन वक्र ड. वरील सर्व
- एकूण प्राप्तीचे सूत्र सांगा.
 अ. TR = PxQ ब. TR = P/Q क. TR = P+Q ड. TR = P- Q
- सरासरी प्राप्तीचे सूत्र सांगा.
 अ. AR = PxQ ब. AR = TR/Q क. AR = TR+Q ड. AR = TR- Q
- नफा म्हणजे काय.
 अ. प्राप्ती - उत्पादन खर्च
 इ. प्राप्ती - सरासरी खर्च
 उ. किंमत - सीमांत खर्च
 ऊ. प्राप्ती - विक्री खर्च
- एकूण नफा म्हणजे काय.
 अ. एकूण प्राप्ती - एकूण व्यय
 इ. एकूण किंमत - विक्री व्यय

- उ. एकुण प्राप्ती - सीमांत व्यय
 ऊ एकुण प्राप्ती - सरासरी व्यय

- शुध्द नफ़ म्हणजे काय

अ. एकुण नफ़ - स्वमालकीच्या साधनाचा मोबदला + घसारा
 इ. एकुण नफ़ - एकुण खर्च + व्याज
 उ. एकुण नफ़ - एकुण खर्च + नव प्रवर्तनाचा मोबदला
 ऊ यापैकी नाही.
- संघटकाला एखाद्या विशिष्ट उद्योगामधे टिकूण राहण्यासाठी जो नफ़ मिळणे आवश्यक असते त्याला काय म्हणतात.

अ. सामान्य नफ़ ब. असामान्य नफ़ क. शुध्द नफ़ ड. एकुण नफ़
- जेव्हा संघटकाला सामान्य नफ़्यापेक्षा अधिक नफ़ा प्राप्त होतो तेव्हा त्याला काय म्हणतात.

अ. असामान्य नफ़ा ब. एकाधिकारी नफ़ा क. आकस्मिक नफ़ा ड. स्पर्धात्मक नफ़ा
- सम विच्छेद बिंदू म्हणजे काय.

अ. नफ़ नाही तोटा नाही अशी स्थिती
 इ. अधिक नफ़्याची स्थिती
 उ. तोट्याची स्थिती
 ऊ उत्पादन बंद स्थिती
- विस्तार पथ संकल्पना कशावर अवलंबून आहे.

अ. सम व्यय रेषा आणि सम उत्पत्ती वक्र ब. किंमत रेषा आणि समउत्पत्ती वक्र
 क. समव्यय रेषा आणि तटस्थतावक्र ड. किंमत रेषा आणि तटस्थतावक्र

Unit II-Market Structure and Perfect Competition Market

बाजारपेठची संरचना

- बाजारपेठ म्हणजे काय.

अ. जिथे वस्तुची खरेदी विक्री केली जाते.
 इ. क्रेते व विक्रेते एक दुसऱ्याशी संपर्क ठेवतात तो प्रदेश
 उ. गावातील एखादे ठिकाण
 ऊ वस्तुची खरेदी विक्री चालते ते ठिकाण
- खालील पैकी कोणती बाजारपेठ स्थानानुसार बाजारपेठेच्या प्रकारात येत नाही.

अ. स्थानिक बाजारपेठ ब. राज्य बाजारपेठ क. राष्ट्रीय बाजारपेठ ड. एकाधिकारी बाजारपेठ
- खालीलपैकी कोणती बाजारपेठ काळानुसार बाजारपेठेच्या प्रकारात येत नाही.

अ. अतिअल्पकालीन ब. अल्पकालीन क. दीर्घकालीन ड. अल्पाधिकारी बाजारपेठ

- असे क्षेत्र जेथे क्रेता व विक्रेता एक दुसऱ्याशी स्वतंत्र्य संपर्कात असतात त्यामुळे वस्तुची किंमत निश्चित होते त्याला काय म्हणतात.
अ. दुकान ब. बाजारपेठ क. माल ठेवण्याचा गोदाम ड. मेळा
- काळानुसार बाजारपेठेचे किती प्रकार पडतात.
अ. तीन ब. चार क. पाच ड. सहा
- फळे भाजी पाला या सारख्या शीघ्र नाशीवंत वस्तुंची बाजारपेठ कशी असते.
अ. अति अल्पकालीन ब. अल्पकालीन क. दीर्घकालीन ड. अती दीर्घकालीन
- खालीलपैकी कोणत्या बाजारात पुरवठ्याला मागणीनुसार बदलविता (कमी जास्त) करता येते.
अ. सेवा बाजार ब. अल्पकालीन बाजार क. दीर्घकालीन बाजार ड. वस्तु बाजार
- क्षेत्राच्या आधारे बाजारपेठेचे किती प्रकार पडतात.
अ. तीन ब. चार क. पांच ड. सहा
- जेव्हा एका देशाचा व्यापार दुसऱ्या देशाशी होतो तेव्हा अशा बाजाराला कोणता बाजार म्हणतात.
अ. स्थानिक बाजारपेठ ब. राज्य बाजारपेठ क. राष्ट्रीय बाजारपेठ ड. आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ
- स्पर्धेच्या परिस्थिती नुसार बाजारपेठेचे किती प्रकार पडतात.
अ. तीन ब. चार क. पांच ड. सहा
- वस्तुचे उत्पादन व विक्री संबंधित क्रियांशी संबंधित एककाला काय संबोधले जाते.
अ. बाजार ब. उद्योग क. पेढी ड. दुकान
- एकरूप वस्तुंचे उत्पादन करणाऱ्या पेढ्यांच्या समूहाला काय म्हणतात.
अ. उद्योग ब. पेढी समूह क. बाजार ड. विशिष्ट वस्तूचा बाजार
- खालील पैकी कोणती गोष्ट पेढीच्या उद्देश्यात समाविष्ट नसते.
अ. अधिक लाभ प्राप्त करणे
इ. अधिक प्राप्ती मिळविणे.
उ. बाजारात आपले स्थान टिकविणे
ऊ. वस्तूला कमीत कमी किंमतीला विकणे.
- ज्या बाजारात क्रेता आणि विक्रेता यांच्यात स्पर्धा होते त्या बाजाराला काय म्हणतात.
अ. पूर्ण स्पर्धा युक्त बाजारपेठ ब. एकाधिकारी बाजारपेठ क. अपूर्ण स्पर्धा युक्त बाजारपेठ ड. अल्पाधिकारी बाजारपेठ
- पूर्ण स्पर्धा युक्त बाजारपेठत यापैकी कोणते वैशिष्ट्य आढळत नाही.
अ. क्रेता व विक्रेत्यांची अधिक संख्या ब. संपूर्ण बाजारात वस्तुच्या किंमतीची समानता
 क. दीर्घकालीन असामान्य लाभ ड. सर्व विक्रेत्यांच्या वस्तु एकरूप असते.
- पूर्ण स्पर्धा युक्त बाजारात वस्तुच्या किंमतीवर कोणाचे नियंत्रण असते.
अ. क्रेत्यांचे ब. विक्रेत्यांचे क. सरकारचे ड. किंमतीवर नियंत्रण नसते.
- पूर्ण स्पर्धेमध्ये बाजारात वस्तुचे मुल्य कसे असते.

- अ. संपूर्ण बाजारात एक समान ब. प्रत्येक विक्रेत्यांचे वेगवेगळे मूल्य क. वस्तूच्या गुणवत्तेवर
अवलंबून असते ड. सरकारद्वारा निर्धारित केलेले असते.
- पूर्ण स्पर्धेमध्ये वेगवेगळ्या विक्रेत्यांजवळील वस्तु कशा असतात.
अ. पूर्ण पर्यायी ब. मात्रा व गुणवत्तेच्या बाबतीत सारख्या क. एक दुसऱ्याला पुरक ड. जितक्या वस्तू तितके प्रकार
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये उत्पादनाचे साधन कसे असतात.
अ. पूर्ण गतिशिल ब. अपूर्ण गतिशिल क. पूर्णतः अगतिशिल ड. एका पेढीमध्ये गतिशिल
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये उद्योगामधे पेढीच्या प्रवेश व बहिर्गमनाची स्थिती कशी असते.
अ. पूर्ण स्वातंत्र्य ब. पूर्ण नियंत्रण क. सरकारचे नियंत्रण ड. उद्योगाचे नियंत्रण
 - कोणत्याही पेढीचे संतुलन केव्हा होते.
अ. जेव्हा पेढीचा सि. व्यय = सी.प्रा. ब. जेव्हा स.व्यय = स.प्रा. क. जेव्हा स. व्यय =
सि.प्रा. ड. जेव्हा सि. व्यय = स.प्रा.
 - कोणतीही पेढी साम्य अवस्थेमध्ये केव्हा असते.
अ. जेव्हा पेढीच्या उत्पादनात वाढ होत असते.
इ. जेव्हा पेढीचा नफा वाढत असतो.
उ. जेव्हा उत्पादनाच्या मात्रेत परिवर्तन होत नाही व लाभ अधिकतम असतो.
ऊ. जेव्हा न्यूनतम हानी होते.
 - पेढीला होणारा एकूण नफा कसा मोजतात.
अ. एकूण उत्पन्न - एकूण व्यय
इ. एकूण उत्पन्न + एकूण व्यय
उ. वस्तुची किंमत - उत्पादन व्यय
ऊ. वस्तु विक्रीपासून उत्पन्न - मौद्रिक व्यय
 - पेढीला अधिक लाभ मिळतो जेव्हा
अ. $MR = AR$ ब. $MR = MC$ क. $MC = AR$ ड. $MC = AVC$
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये अल्पकाळात पेढीचे संतुलन होते तेव्हा पेढीला काय मिळू शकते.
अ. विशिष्ट नफा ब. हानी क. प्रसामान्य नफा ड. सर्व लागू होऊ शकते.
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये दीर्घकाळात पेढीला संतुलनावस्थेमध्ये काय मिळते.
अ. विशिष्ट नफा ब. हानी क. प्रसामान्य नफा ड. सर्व लागू होऊ शकते.
 - एक पेढी आपले उत्पादन कोणत्या स्थितीत बंद करेल.
अ. जेव्हा किंमत उत्पादन व्यया बरोबर राहिल.
इ. जेव्हा किंमत उत्पादन व्ययापेक्षा कमी राहिल.
उ. जेव्हा किंमत बदलत्या व्ययाबरोबर राहिल.
ऊ. जेव्हा किंमत स्थिर व्ययाबरोबर राहिल.
 - पूर्ण स्पर्धेत जर उद्योगाला नफा प्राप्त होत असेल तर काय होईल.

- अ. पेढ्यांची संख्या स्थीर राहिल. ब. पेढ्यांची संख्या घटेल क. पेढ्यांची संख्या वाढेल.
 ड. पेढ्यांची संख्या प्रथम वाढेल मग घटेल.
- पूर्ण स्पर्धेत अल्पकाळात उद्योगाला हानी होत असेल तर त्याचा पेढ्यांच्या संख्येवर काय प्रभाव पडेल.
 अ. पेढ्यांची संख्या वाढेल. ब. पेढ्यांची संख्या घटेल क. पेढ्यांची संख्या स्थीर राहिल.
 ड. हानीच्या प्रमाणावर अवलंबून राहिल.
 - पूर्ण स्पर्धेच्या परिस्थितीवर कोणती टिका केली जाते.
 अ. वस्तू समान नसून त्यात वस्तू विभेद केला जातो.
 इ. यामधे उपभोक्त्यांचे नुकसान होते.
 उ. बाजारात एकाधिकारी प्रवृत्ती आढळते.
 ऋ. यामधे तांत्रिक विकास होत नाही.
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये वाहतूक व्यय कसा असतो असे मानले जाते.
 अ. शून्य ब. परिवर्तनशील क. अपरिवर्तनशील ड. वस्तूच्या गुणधर्मावर आधारित
 - पूर्ण स्पर्धेमध्ये वस्तूची जाहिरात कशी केली जाते.
 अ. वर्तमान पत्राद्वारे ब. टी.व्ही. वरील जाहिरातीद्वारे क. जाहिरातीसाठी एजंट नेमून
 ड. जाहिरात केली जात नाही.

Unit III-Monopoly and Imperfect Competition Market

- एकाधिकारामधे वस्तू विक्रेत्यांची संख्या किती असते.
 अ. एक ब. दोन क. तीन ड. खूप जास्त
- एकाधिकारामधे पेढी व उद्योगाची स्थिती कशी असते.
 अ. उद्योगामधे अनेक पेढ्या समाविष्ट असतात.
 इ. केवळ एक उद्योग असतो.
 उ. केवळ एक पेढी असते.
 ऋ. एक पेढी म्हणजेच उद्योग अशी स्थिती असते.
- एकाधिकार्याद्वारे उत्पादित वस्तूचा मागणी वक्र कसा असतो.
 अ. कमी लवचिकता ब. अधिक लवचिकता क. लवचिक ड. पूर्णतया लवचिक
- एकाधिकारी किंमत व वस्तूचा पूरवठा यापैकी काय निश्चित करतो.
 अ. दोन्ही ब. पूरवठा क. किंमत ड. दोन्ही पैकी एक
- एकाधिकारी यापैकी कोणत्या प्रकारचा खर्च करीत नाही.
 अ. मजुरीवरील खर्च ब. कच्च्या मालावरील खर्च क. जाहिरातीवर खर्च ड. व्यवस्थापनावर खर्च
- एकाधिकारात उत्पादन कसे केले जाते.
 अ. अधिक ब. पूर्ण स्पर्धेपेक्षा कमी क. न्युनतम ड. पूर्ण स्पर्धेपेक्षा अधिक
- एकाधिकार्याचा उद्देश काय असतो.

- अ. प्रत्येक व्यक्तीपर्यंत वस्तु पोहचविणे महत्तम करणे. ब. समाजाचे अधिक कल्याण करणे क. स्वतःचा लाभ
- ड. आपल्या वस्तूची अधिक विक्री करणे.
- एकाच वस्तूचे विभिन्न खरेदी दारांकडून वेगवेगळे मूल्य वसूल करणे याला काय म्हणतात.
अ. भ्रष्टाचार ब. धोका क. काळाबाजार ड. मूल्यविभेद
 - आपल्या देशात सरकारद्वारा केलेल्या मूल्यविभेदाचे कोणते उदाहरण आहे.
अ. राशन मधील गहू गरीबांना कमी किंमतीला व श्रीमंतांना जास्त किंमतीला विकणे.
इ. सारख्याच अंतराच्या प्रवासासाठी रेल्वेचे वेगवेगळे तिकीट आकारणे
उ. आपल्या कर्मचाऱ्यांना वेगवेगळ्या सुविधा देणे.
ऊ. शेतकऱ्यांसाठी न्यूनतम समर्थन मूल्याची घोषणा.
 - एक एकाधिकारी अल्पकाळात काय प्राप्त करू शकतो.
अ. अतिरिक्त नफा ब. हानी क. प्रसामान्य नफा ड. वरील सर्व
 - एक एकाधिकारी दीर्घकाळात काय प्राप्त करू शकतो.
● अतिरिक्त नफा ब. हानी क. प्रसामान्य नफा ड. वरील सर्व
 - एकधिकार्याचा सरासरी प्राप्तीचा वक्र वरून खाली येणारा असतो त्याचे कारण काय.
अ. वस्तूची किंमत वाढणे ब. उत्पादनाची मात्रा स्थिर राहणे क. उत्पादन वाढीसोबत किंमत कमी होणे
ड. उत्पादन वाढीसोबत किंमत वाढणे.
 - अल्पकाळात एकाधिकारी हानी का सहन करतो.
अ. भविष्यात लाभ प्राप्त करण्याकरीता ब. उत्पादनाचे संघटन ठीक नसल्यामुळे क. संभाव्य
स्पर्धेला बाजारातून हद्दपार करण्यासाठी ड. कच्च्या मालाची किंमत वाढल्यामुळे
 - कोणत्या परिस्थितीत एकाधिकारी अल्पकाळात असामान्य लाभ प्राप्त करतो.
अ. जेव्हा त्याला बाजारात स्पर्धेचे भय नसते. ब. जेव्हा वस्तुचा उत्पादन खर्च कमी होतो. क. जेव्हा
त्याच्या वस्तुची मागणी वाढते.
 - खालील पैकी कोणते कार्य एकाधिकारी करू शकत नाही.
अ. भेसळ ब. किंमत वाढ क. पुरवठ्यावर नियंत्रण ड. अधिक किमतीला अधिक वस्तुची विक्री
 - आपल्या देशात अपूर्ण सार्वजनिक एकाधिकारी सेवेचे खालील पैकी कोणते उदाहरण आहे.
अ. स्वयंपाकाचा गॅस ब. टेलिफोन सेवा क. रेल्वे सेवा ड. डाक सेवा.
 - खालीलपैकी कोणते उदाहरण मूल्य विभेदाचे उदाहरण नाही.
अ. चित्रपट गृहातील तिकीट दर ब. रेल्वेचे तिकीट दर क. विद्युत दर ड. मिठाची किंमत
 - मूल्य विभेदाच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे.
अ. मागणीची लवचिकता वेगवेगळी पाहिजे. ब. बाजारपेठ वेगवेगळ्या पाहिजे.
क. ग्राहकांची आर्थिक स्थिती वेगवेगळी पाहिजे. ड. उत्पादकाचा एकाधिकार पाहिजे.
 - एकाधिकारामध्ये पुरवठा वक्र कसा असतो.
अ. पूर्णसया लवचिक ब. पूर्णतया अलवचिक क. पुरवठा वक्र नसतो ड. कमी लवचिक

- एकाधिकारी मागणीच्या लवचिकतेचा आधार घेऊन दोन भिन्न बाजारपेठेत किंमत कशी आकारतो.
अ. कमी लवचिक मागणी जास्त किंमत व जास्त लवचिक मागणी कमी किंमत ब. कमी लवचिक - मागणी कमी किंमत, जास्त लवचिक मागणी - जास्त किंमत क. कमी लवचिक मागणी - जास्त किंमत, जास्त लवचिक मागणी - जास्त किंमत ड. कमी लवचिक मागणी - कमी किंमत, जास्त लवचिक मागणी - कमी किंमत
- जेव्हा एकाधिकारी देशी बाजारामधे अधिक किंमत व विदेशी बाजारामधे कमी किंमत आकारून वस्तुची विक्री करतो तेव्हा त्याला काय म्हणतात.
अ. मूल्य भेद ब. राशी पातन क. द्वयाधिकार ड. विभेदात्मक एकाधिकार
- जर मागणीची लवचिकता शून्य असेल तर एकाधिकारी शक्ती किती राहिल.
अ. $\mu=0$ ब. $\mu=1$ क. $\mu=\infty$ ड. $\mu>0$
- जर एकाधिकार्याने उत्पादित केलेल्या वस्तूसाठी मागणी पूर्णतया लवचिक असेल तर एकाधिकारी शक्ती किती राहिल.
अ. $\mu=0$ ब. $\mu=1$ क. $\mu>1$ ड. $\mu=\infty$
- एकाधिकारी शक्तीच्या मापनासाठी कोणते सूत्र वापरले जाते.
अ. $\mu=e$ ब. $\mu = 1/e$ क. $\mu=1+e$ ड. $\mu=1*e$
 $e =$ मागणीची लवचिकता $\mu=$ एकाधिकारी शक्ती

एकाधिकारयुक्त स्पर्धा

- Economics of Imperfect Competition नावाचा ग्रंथ कोणी लिहीला.
अ. श्रीमती जोन रॉबिन्सन ब. चेंबरलीन क. रॉबिन्स ड. प्रो. बोल्डींग
- Theory of Monopolistic Competition नावाचा ग्रंथ कोणी लिहीला .
अ. श्रीमती जोन रॉबिन्सन ब. चेंबरलीन क. रॉबिन्स ड. प्रो. बोल्डींग
- अर्थशास्त्रामधे अपूर्ण स्पर्धेचा विचार कोणी स्पष्ट केला.
अ. श्रीमती जोन रॉबिन्सन ब. चेंबरलीन क. प्रो. बोल्डींग ड. एच.एच. गोसेन
- जेव्हा बाजारपेठेमध्ये केवळ दोनच पेढ्यांचा अधिकार असतो तेव्हा त्याला काय म्हटले जाते.
अ. अल्पाधिकार ब. द्वयाधिकार क. एकाधिकार ड. एकाधिकार युक्त स्पर्धा
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेची संकल्पना कोणी मांडली.
अ. श्रीमती जोन रॉबिन्सन ब. चेंबरलीन क. प्रो. बोल्डींग ड. एच.एच. गोसेन
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेत क्रेते आणि विक्रेते यांची संख्या किती असते.
अ. अधिक ब. मर्यादित क. एक किंवा दोन ड. फार जास्त
- द्वयाधिकारामध्ये किती क्रेते व विक्रेते असतात.
अ. केवळ दोन क्रेते ब. केवळ दोन विक्रेते क. दोन विक्रेते व असंख्य ग्राहक/क्रेते ड. दोन विक्रेते व दोन क्रेते

- यापैकी कोणते उदाहरण क्रेताधिकाराचे आहे.
अ. कापूस एकाधिकार योजना ब. रेल्वे द्वारा डिझेल खरेदी क. सरकार द्वारा विमान खरेदी ड. सरकार द्वारे पेट्रोलखरेदी
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेमध्ये पेढीचा मागणीवक्र कसा असतो.
अ. पूर्ण लवचिक ब. पूर्ण अलवचिक क. अधिक लवचिक ड. अलवचिक
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेत कार्यरत पेढ्या आपल्या वस्तूची विक्री वाढावी म्हणून काय करतात.
अ. जाहीरात ब. राशीपातन क. काळाबाजार ड. निर्यात
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेमध्ये कार्यरत एका पेढीला केव्हा अधिकतम नफा प्राप्त होतो.
अ. $MR = AR$ ब. $MR = AC$ क. $MR = MC$ ड. $MC = AC$
- एकाधिकारयुक्त स्पर्धेमध्ये अल्पकाळात पेढीला काय मिळते.
अ. अतिरिक्त नफा ब. प्रसामान्य नफा क. हानी ड. वरील सर्व
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेमध्ये एका पेढीला दिर्घकाळात काय मिळते.
अ. अतिरिक्त नफा ब. प्रसामान्य नफा क. हानी ड. वरील सर्व
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेच्या बाबतीत खालील पैकी कोणती बाब सत्य ठरत नाही.
अ. प्रत्येक पेढी समरूप वस्तुचे उत्पादन करते. ब. प्रत्येक पेढीला वस्तुच्या ब्रांडचा एकाधिकार असतो.
इ. क. पेढीला प्रवेश व गमनाचे स्वातंत्र्य असते. ड. उत्पादित वस्तु ह्या मात्रेच्या व गुणाच्या बाबतीत समान असतात.
- एकाधिकार स्पर्धेत सर्वात कुशल पेढी त्या पेढीला म्हणतात ज्या पेढीचा व्यय कमीत कमी असतो.
अ. सीमांत व्यय ब. सरासरी व्यय क. एकूण व्यय ड. बदलता व्यय
- बाजारावर थोड्या पेढ्यांचा अधिकार असेल तर त्या बाजाराला काय म्हणतात.
अ. एकाधिकारयुक्त स्पर्धा ब. पूर्ण स्पर्धा क. अल्पाधिकार ड. द्वयाधिकार
- पेढी वस्तु विभेद करते. खालीलपैकी कोणती बाब त्यात समाविष्ट नसते.
अ. वस्तुचे गुणधर्म बदलवून ब. जाहिरात करून क. पेटंट व ट्रेडमार्क बदलवून ड. पुरक वस्तुचे उत्पादन करून
- खालीलपैकी कोणती बाब विक्री व्ययात समाविष्ट होत नाही.
अ. टि.व्ही. वरील जाहिरात खर्च ब. विक्री प्रतिनिधीचे वेतन क. वस्तूची घरपोच सेवा ड. वस्तूचा आकार गुणधर्म बदलवून विक्री
- एकाधिकार युक्त स्पर्धेच्या परिस्थितीत पेढी युक्त उत्पादन मानापेक्षा कमी उत्पादन करून काही क्षमता राखून ठेवते त्याला काय म्हणतात.
अ. अतिरिक्त क्षमता ब. युक्त क्षमता क. न्यूनक्षमता ड. उत्पादन क्षमता.
- ग्राहकांना उत्पादित वस्तूकडे आकर्षित करण्यासाठी जो व्यय येतो त्याला काय म्हणतात.
अ. विक्री व्यय ब. उत्पादन व्यय क. पुरवठा व्यय ड. परिवहन व्यय

अल्पाधिकार

- अल्पाधिकाराचे किती प्रकार आहेत.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
- बाजाराची अशी स्थिती की जिथे अत्यंत कमी पेढ्यांचा अधिकार असतो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकाधिकार युक्त स्पर्धा ब. पूर्ण स्पर्धा क. अल्पाधिकार ड. द्वयाधिकार
- एक अल्पाधिकार पेढीच्या वैशिष्ट्यांपैकी कोणते वैशिष्ट्य लागू होत नाही.
अ. पेढ्यांची संख्या अत्यंत कमी असते. ब. प्रत्येक पेढी बाजारातील पुरवठ्याचा एक मोठा भाग उपलब्ध करून देते. क. प्रत्येक पेढी किंमत व उत्पादनाची मात्रा निर्धारित करतांना स्पर्धेकडे लक्ष ठेवते. ड. पेढीचा आकार युक्ततम होण्याची प्रवृत्ती असते.
- अल्पाधिकारामधे सर्वात अधिक महत्वाची बाब कोणती.
इ. उत्पादन ब. जाहिरात क. किंमत ड. गुणधर्म
- जेव्हा अल्पाधिकाराच्या स्थितीत प्रत्येक पेढी दुसऱ्या पेढीवर अवलंबून न राहता स्वतः किंमत निश्चित करते तर त्याला काय म्हणतात.
अ. पूर्ण अल्पाधिकार ब. विभेदात्मक अल्पाधिकार क. आंशिक अल्पाधिकार ड. शुद्ध अल्पाधिकार
- अल्पाधिकारामधे किंमत व उत्पादित मात्रा निर्धारित करण्याच्या दृष्टीने विकुंचित मागणी वक्राचे स्पष्टीकरण कोणी केले.
अ. प्रा. चेंबरलीन ब. श्रीमती जॉन रॉबिन्सन क. प्रा. पॉल. एम. स्वीझी ड. जे. एम. केन्स
- अल्पाधिकारात पेढ्यांमध्ये संगनमत होत नाही तेव्हा काय स्विकार केले जाते.
अ. किंमत नेतृत्व ब. उत्पादन नेतृत्व क. विक्री नेतृत्व ड. व्यवस्थापन नेतृत्व
- अल्पाधिकार पेढ्यांमध्ये संगनमत होत नसेल तर काय होते.
अ. किंमत युद्ध ब. उत्पादन युद्ध क. विक्री युद्ध ड. यापैकी नाही.
- अल्पाधिकारात एका विक्रेत्याने आपले विक्री परिमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने वस्तूची किंमत कमी केली तर दूसरा विक्रेता देखील किंमत कमी करतो त्याला काय म्हणतात.
अ. किंमत युद्ध ब. उत्पादन युद्ध क. विक्री युद्ध ड. यापैकी नाही.
- अल्पाधिकारात उत्पादक पेढ्या दीर्घकाळ वस्तूची किंमत स्थिर ठेवतात तेव्हा त्याला काय म्हणतात.
अ. किंमत युद्ध ब. किंमत नेतृत्व क. किंमत परिदृढता ड. विक्री व्यय
- अल्पाधिकारामध्ये कार्यरत पेढ्या आपली विक्री वाढविण्यासाठी कशाची मदत देतात.
अ. जाहिरात ब. उत्पादनात वाढ क. किंमतीत घट ड. बाजारात एजंटची नियुक्ती
- अल्पाधिकारात एका पेढीने किंमत कमी केल्यास इतर पेढ्या काय करतील.
अ. किंमत कमी करतील ब. तटस्थ राहतील क. किंमत वाढवतील ड. वस्तु विक्री वाढवतील
- उत्पादन करणाऱ्या अल्प पेढ्या एकरूप वस्तूचे उत्पादन करित असतील तर त्याला काय म्हणतात.
अ. वस्तु विभेद रहीत अल्पाधिकार ब. विस्तू विभेद युक्त अल्पाधिकार क. अल्पाधिकार ड. कार्टेल
- उत्पादन करणाऱ्या अल्प पेढ्या वस्तू विभेद करतात तेव्हा त्याला काय म्हणतात.

- अ. वस्तू विभेद रहीत अल्पाधिकार ब. वस्तू विभेद युक्त अल्पाधिकार क. अल्पाधिकार ड. कार्टेल
- अल्पाधिकारात स्पर्धा होऊन नुकसान होऊ नये म्हणून पेढ्या संगनमत करतात व एक संस्था स्थापन करतात त्याला काय म्हणतात.
अ. कार्टेल ब. उद्योग क. अल्पाधिकारी उद्योग ड. यापैकी नाही.

Unit IV-Factors Pricing and Statisticsfor Economics

- ज्या सिध्दांताच्या आधारे उत्पादक साधनांना त्यांचा मोबदला दिला जातो त्या सिध्दांतांना काय संबोधल जाते.
अ. वितरणाचे सिध्दांत ब. उत्पादनाचे सिध्दांत क. उपभोगाचे सिध्दांत ड. मागणी पुरवठ्याचे सिध्दांत
- उत्पादनाच्या अन्य साधनांना स्थीर ठेवून कोणत्याही एका साधनाच्या एका मात्रेत वाढ केल्यास एकूण उत्पादनात होणाऱ्या वाढीला काय म्हणतात.
अ. सीमांत उत्पादकता ब. सीमांत प्राप्ती क. सीमांत व्यय ड. एकूण उत्पादन
- खालीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत सांगितला नाही.
अ. विकस्टीड ब. वालरस क. जे.बी. क्लार्क ड. युलीस गोबी
- सीमांत उत्पादकता सिध्दांतात खालील पैकी कोणते गृहीत लक्षात घेतले नाही.
अ. उत्पादकाच्या बाजारात पूर्ण स्पर्धा असते. ब. अर्थव्यवस्थेत पूर्ण रोजगार असतो. क. प्रत्येक उत्पादक घटकाच्या सीमांत उत्पादकतेचे मापन करता येते. ड. उत्पादक पेढ्या आपसात संयोग करतात.
- संघटकाचे उद्दिष्ट काय असते.
अ. एकूण नफा महत्तम करणे. ब. प्रत्येक घटकांद्वारे नफा मिळविणे क. उत्पादनाचे समाजाला लाभ देणे ड. उत्पादक घटकाला योग्य मोबदला देणे.
- संघटक उत्पादक घटकाचा उपयोग करतांना कोणती बाब लक्षात घेतो.
अ. उत्पादक घटकाची सीमांत उत्पादकता व किंमत ब. उत्पादक घटकाची उपलब्धता क. वस्तुचे उत्पादन मात्रा ड. उत्पादक घटकाची गुण वैशिष्ट्ये
- उत्पादक घटकाच्या किती मात्रा उपयोगात आणल्यास संघटकाचा एकूण नफा महत्तम होतो.
अ. उत्पादक घटकाची सीमांत उत्पादकता व किंमत समान होईल इतक्या मात्रा. ब. बाजारातील मागणी पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक मात्रा क. उत्पादक घटकाच्या उपलब्ध होतील तितक्या मात्रा ड. वस्तुचे उत्पादन करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या मात्रा
- उत्पादनात उत्पादक घटकांच्या मात्रा वाढवित गेल्यास सीमांत उत्पादन
अ. कमी होते ब. वाढते क. स्थीर राहाते. ड. कमी जास्त होते.
- वितरणाचा सीमांत उत्पादकता नियम खालील पैकी कोणत्या नियमावर आधारित आहे.
अ. आन्हासी सीमांत उपयोगिता नियम ब. आन्हासी उत्पत्ती नियम क. वर्धी उत्पत्ती नियम ड. स्थीर उत्पत्ती नियम
- वितरणाच्या सीमांत उत्पादकता सिध्दांताला एकांगी सिध्दांत का संबोधले आहे.

अ. केवळ उत्पादक घटकाच्या मागणीचा विचार केला. ब. उत्पादक घटकाच्या पुरवण्याचा विचार केला.
क. उत्पादक घटकाच्या किंमतीचा विचार केला. ड. केवळ नफ्याचाच विचार केला.

- वितरणाच्या आधुनिक सिध्दांताला काय ओळखले जाते.
अ. वितरणाचा मागणी पुरवठ्याचा सिध्दांत ब. वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत क. वितरणाचा आन्हासी उत्पत्ती सिध्दांत ड. वितरणाचा उत्पादन खर्च सिध्दांत

खंड

- राष्ट्रीय उत्पन्नाचा तो भाग जो भूमी मालकाला भूमीच्या उपयोगाबद्दल दिला जातो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकूण खंड ब. करारी खंड क. सीमांत खंड ड. आर्थिक खंड
- जेव्हा भूमीचा मोबदला हा भूमी मालक व भूमीचा उपयोग करणारा व्यक्ती या दोघांमधील कराराद्वारे निर्धारित होतो तेव्हा त्याला काय म्हणतात.
अ. एकूण खंड ब. करारी खंड क. सीमांत खंड ड. आर्थिक खंड
- वर्तमान व्यवहारात भूमीचा उपयोग केल्याबद्दल जो मोबदला दिला जातो त्याला काय म्हणतात.
अ. करारी खंड ब. आर्थिक खंड क. एकूण खंड ड. सीमांत खंड
- भूमीच्या उपयोगाबद्दल भूमी मालकाला दिला जाणारा मोबदला म्हणजे काय.
अ. करारी खंड ब. आर्थिक खंड क. एकूण खंड ड. सीमांत खंड
- एकूण खंडात खालील पैकी कोणता घटक समाविष्ट नसतो.
अ. आर्थिक खंड ब. जमीन सुधारणेसाठी घेतलेल्या कर्जावरील व्याज क. जमीन देताना जोखीम स्वीकारण्याबद्दल दिला जाणारी मोबदला. ड. भूमीवर काम करणाऱ्या श्रमीकांची मजुरी
- भूमीच्या दुर्मिळतेमुळे निर्माण होणाऱ्या खंडाला काय म्हणतात.
अ. आर्थिक खंड ब. दुर्मिळता खंड क. एकूण खंड ड. करारी खंड
- रिकॉर्डोंच्या खंड सिध्दांतानुसार यापैकी कोणते विधान चुकीचे आहे.
अ. खंड हा विस्तृत लागवडीत व सखोल लागवडीत प्राप्त होतो. ब. खंड हा भूमीच्या मौलीक व अविनाशी शक्तीच्या उपयोगाचा मोबदला आहे. क. सीमांत भूमी खंड रहित भूमी असते. ड. खंड हा भूमीच्या उदारतेमुळे मिळतो.
- रिकॉर्डोंच्या मतानुसार सखोल लागवडीत खंड उत्पन्न होतो कारण ---
अ. भूमीच्या उत्पादक शक्तीत भिन्नता असते. ब. उत्पत्ती न्हास नियम लागू होतो. क. उत्पत्ती वृद्धी नियम लागू होतो. ड. खत व बियाण्यांचा उपयोग केला जातो.
- खंडाचा आधुनिक सिध्दांत कोणी प्रतिपादन केला.
अ. श्रीमती जोन रॉबिन्सन व प्रा. बोल्ट्डींग ब. डेव्हीड रिकॉर्डों व मार्शल क. प्रा. चॅपमेन व विकस्टीड ड. प्रा. स्टिगलर व हेग
- खंडाच्या/भाटकाचा सिध्दांत कोणी मांडला.
अ. रिकॉर्डों ब. अँडमस्मिथ क. रॉबिन्स ड. जे.बी क्लार्क

- अर्थशास्त्रात खंडाची सर्वप्रथम व्याख्या कोणी केली.
अ. डेव्हिड रिकार्डो ब. अँडमस्मिथ क. रॉबिन्स ड. जे.बी क्लार्क
- आभासी खंडाची संकल्पना कोणी मांडली.
अ. डॉ. मार्शल ब. रिकार्डो क. जे.बी. क्लार्क ड. विकस्टिड
- भूमीच्या उपजत आणि अविनाशी शक्तीच्या उपयोगाबद्दल भूमी मालकाला जो मोबदला दिला जातो त्याला काय म्हणतात.
अ. भूमीचे भाडे ब. खंड क. मालकाचा पगार ड. व्याज
- निसर्गाच्या निशुल्क देणगी बद्दल प्राप्त होणाऱ्या उत्पन्नाला काय म्हणतात.
● भूमीचे भाडे ब. खंड क. मालकाचा पगार ड. व्याज
- आधुनिक खंड सिध्दांतानुसार खंड कसा निर्धारित होतो.
अ. भूमीचा पुरवठा व भूमीची मागणी ब. भूमी मालकाने निर्धारित केल्यानुसार क. भूमीच्या उत्पादकतेनुसार ड. भूमीतून निघणाऱ्या उत्पादनानुसार
- आधुनिक सिध्दांतानुसार खंडाचा अर्थ काय.
अ. खंड = वास्तविक उत्पन्न - वैकल्पिक उत्पन्न ब. खंड = वास्तविक उत्पन्न + वैकल्पिक उत्पन्न
क. खंड = वैकल्पिक उत्पन्न / वास्तविक उत्पन्न ड. खंड = वैकल्पिक उत्पन्न * वास्तविक उत्पन्न
- जर एखाद्या साधनाचा पुरवठा पूर्ण लवचिक असेल तर खंड किती मिळेल.
अ. काहीच नाही ब. उत्पन्नाएवढा क. वैकल्पिक उत्पन्नाएवढा ड. उत्पन्नाच्या अर्धाभाग
- जर एखाद्या उत्पादन साधनाचा पुरवठा पूर्ण अवलवचिक असेल तर खंड किती मिळेल.
अ. शून्य ब. उत्पन्नाएवढा क. उत्पन्नाच्या अर्धा भाग ड. सीमांत प्राप्ती एवढा
- मागणीच्या तुलनेमधे भूमीचा पुरवठा कमी असल्यामुळे जी किंमत दिली जाते त्याला काय म्हणतात.
अ. आर्थिक खंड ब. करारी खंड क. दुर्मिळता खंड ड. एकुण खंड
- अल्पकाळात भूमीच्या व्यतिरिक्त इतरही साधनांचा पुरवठा सीमांत असतो त्यामुळे जे उत्पन्न प्राप्त होते त्याला काय म्हणतात.
अ. आर्थिक खंड ब. आभास खंड क. करारी खंड ड. एकुण खंड
- आभास खंडाची संकल्पना सर्व प्रथम कोणी मांडली
अ. अँडमस्मिथ ब. मार्शल क. किन्स ड. रिकार्डो
- अल्पकाळात घरांच्या मागणीत वाढ झाल्यामुळे घराचे भाडे जर ४००० रू. वरून वाढून ५०००रू. झाले तर खंड किती
अ. ४०००रू. ब. ५०००रू. क. १०००रू. ड. शून्य
- एका उद्योगाच्या संदर्भात कोणते विधान सत्य आहे.
अ. खंडाने किंमत निर्धारित होते. ब. किंमत खंडाला निर्धारित करते. क. एक दुसऱ्यावर प्रभाव पडतो.
ड. खंड व किंमत यात काही संबंध नाही.

- खालील पैकी कोणत्या कारणाने खंड उत्पन्न होत नाही.
अ. भूमीच्या उत्पादकतेत भिन्नता ब. भूमीची दुर्मिळता क. भूमीच्या प्रयोगात भिन्नता
 ड. भूमीचा पुरवठा लवचिक असणे.

मजुरी

- करारानुसार मालकाने श्रमिकाला मुद्रच्या स्वरूपात दिलेला त्याच्या सेवेचा मोबदला म्हणजे काय?
अ. मजुरी ब. व्याज क. खंड ड. नफा
- मुद्रेच्या स्वरूपात दिलेल्या प्रत्यक्ष मजुरीला काय म्हणतात.
अ. मौद्रिक मजुरी ब. वास्तविक मजुरी क. व्यवस्थापन मोबदला
- मौद्रिक मजुरीद्वारे खरेदी केल्या जाऊ शकणाऱ्या वस्तू व सेवांना काय म्हणतात.
अ. मौद्रिक मजुरी ब. वास्तविक मजुरी क. व्यवस्थापन मोबदला
- खालीलपैकी कोणती बाब वास्तविक वेतनात समाविष्ट होत नाही.
अ. पुरक उत्पन्न ब. कामाचे तास क. पदोन्नतीची संधी ड. भांडवलावरील व्याज
- मजुरीचा जीवन निर्वाह सिध्दांत खालील पैकी कोणत्या नावाने ओळखला जात नाही.
अ. मजुरीचा लोह सिध्दांत ब. मजुरीच्या नैसर्गिक सिध्दांत क. मजुरीचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत
- श्रमिकाची वास्तविक मजुरी कशावर अवलंबून असते.
अ. श्रमिकाची रोख मजुरी ब. वस्तुची किंमत पातळी क. श्रमिकाची कार्यक्षमता ड. संघटकाद्वारे श्रमिकांची मागणी
- वास्तविक मजुरी मध्ये मौद्रिक मजुरीच्या व्यतिरिक्त खालील कोणत्या बाबी समाविष्ट होतात.
अ. श्रमिकांच्या गणवेशावरील सर्व ब. श्रमिकांच्या निवास व आरोग्यावरील खर्च क. श्रमिकांच्या मुलांच्या शिक्षणावरील खर्च ड. श्रमिकांवर केलेल्या सर्व प्रकारचा खर्च
- खालीलपैकी कोणता घटक मजुरी दरावर परिणाम करीत नाही.
अ. कामाचे तास ब. श्रमिकांचा पुरवठा क. सामान्य किंमत पातळी ड. श्रमिकांची जात
- जेव्हा श्रमिकांना कामाच्या वेळेच्या आधारे मजुरी दिली जाते तेव्हा त्याला काय म्हणतात.
अ. वास्तविक मजुरी ब. कार्यानुसार मजुरी क. समयानुसार मजुरी ड. मौद्रिक मजुरी
- मजुरीचा जीवन निर्वाह सिध्दांत कोणी प्रतिपादीत केला.
अ. व्यापारवादी अर्थशास्त्रज्ञ ब. निसर्गवादी अर्थशास्त्रज्ञ क. प्रतिष्ठित अर्थशास्त्रज्ञ ड. परंपरागत अर्थशास्त्रज्ञ
- मजुरीचा सुवर्ण सिध्दांत कोणत्या सिध्दांताला म्हटले जाते.
अ. मजुरीचा जीवन निर्वाह सिध्दांत ब. मजुरी कोष सिध्दांत क. मजुरीचा जीवन स्तर सिध्दांत ड. मजुरीचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत

- मजुरीच्या सिमांत उत्पादकता सिध्दांतानुसार मजुरी निर्धारित करणारा घटक कोणता.
अ. श्रमिकांची मागणी आणि पुरवठा ब. श्रमिकांची सीमांत उत्पादकता क. श्रमिकांची सरासरी उत्पादकता ड. श्रमिकांचा जीवन निर्वाह खर्च
- मजुरीच्या सीमांत उत्पादकता सिध्दांतामधे काय दोष आहे.
अ. प्रत्येक श्रमिकाची सीमांत उत्पादकता मोजणे कठीण आहे. ब. बहुपक्षीय सिध्दांत आहे. क. श्रमिकांच्या कुशलतेमध्ये भिन्नता आहे. ड. कमी मजुरीच्या दरावर श्रमिक काम करण्यास तयार नाहीत.
- आधुनिक सिध्दांतानुसार मजुरीचे निर्धारण कसे होते.
अ. श्रमिकांच्या सिमांत उत्पादकतेने ब. जीवन निर्वाह व्यया इतके क. श्रमिकाची सरासरी उत्पादकता ड. श्रमाची मागणी व पुरवठा
- श्रमिकांची मागणी व मजुरीचा दर यात कसा संबंध असतो.
अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. शून्य ड. रेखीय
- इतर सर्व बाबी स्थीर राहिल्यास मजुरीच्या दरात वाढ झाल्यास श्रमाचा पुरवठा वाढतो. तेव्हा मजुरी व श्रमाचा पुरवठा यांच्यात वक्र कसा असतो.
अ. खालून वर जाणारा धनात्मक ब. वरून खाली येणारा ऋणात्मक क. अक्ष अक्षाला समांतर ड. अक्ष अक्षाला लंब
- मागणीच्या तुलनेत श्रमिकाचा पुरवठा जास्त असेल तर मजुरीच्या दरावर काय परिणाम होईल.
अ. वाढेल ब. कमी होईल क. स्थीर राहील ड. पहिले वाढेल मग कमी होईल.
- पूर्ण स्पर्धेच्या काळात मजुरीचा दर कसा निर्धारित होतो.
अ. श्रमाच्या सीमांत उत्पादकतेने ब. श्रमाच्या मागणी पुरवठ्याने क. श्रमाच्या सरासरी व सीमांत उत्पादकतेने ड. श्रमिक व संघटकामधील कराराद्वारे
- पूर्ण स्पर्धेमध्ये श्रमिकांच्या मागणीचे संतुलन त्या बिंदूच्या ठिकाणी होते जेथे त्याची सीमांत उत्पादकता --
अ. मजुरीच्या दराबरोबर होते ब. मजुरी दरापेक्षा कमी असते. क. शून्य असते. ड. मजुरी दरापेक्षा जास्त असते.
- अपुर्ण स्पर्धेत मजुरी दराचे निर्धारणासंदर्भात कोणती बाब सत्य ठरते.
अ. श्रमिकांचे शोषण होते. ब. सीमांत उत्पादकते बरोबर मजुरी मिळते. क. सीमांत उत्पादकतेपेक्षा जास्त मजुरी मिळते. ड. मजुरी सरासरी उत्पादकतेपेक्षा अधिक असते.
- खालीलपैकी कोणत्या अवस्थेत श्रमिकांचे सर्वात जास्त शोषण होते.
अ. जेव्हा संघटक सर्व श्रमिकांना सारखी मजुरी देतो. ब. जेव्हा संघटक एक क्रेताधिकारी असतो. क. जेव्हा श्रमिकांना सीमांत उत्पादकतेपेक्षा कमी मजुरी मिळते. ड. जेव्हा श्रमिक संघ कमजोर असतो.
- खालीलपैकी कोणते कारण मजुरीत भिन्नता निर्माण करू शकत नाही.
अ. श्रमिकांचे कौशल्य ब. शिक्षण प्रशिक्षण क. कामातील जोखीम ड. श्रमिक संघटना
- श्रमिकांच्या कामाच्या स्थितीत सुधारणा व्हावी यासाठी स्थापन केलेल्या संघटनेला काय म्हणतात.

- अ. श्रमिक संघटना ब. मालक संघटना क. कार्य संघटना ड. यापैकी नाही.
- श्रमिक संघटनेच्या लढाऊ कार्यात कोणते कार्य समाविष्ट नाही.
अ. संप करणे ब. कामावर बहिष्कार टाकणे क. मोर्चे काढणे ड. नियमानुसार काम करणे.
 - श्रमिक संघाचे रचनात्मक कार्य कोणते.
अ. संप ब. मंद गतीने काम करणे क. नियमानुसार काम करणे ड. श्रमिकांच्या प्रशिक्षणाची व्यवस्था करणे.
 - मालक वर्ग श्रमिकांवर नियंत्रण आणण्यासाठी कोणत्या मार्गाचा अवलंब करतो.
अ. संप ब. टाळेबंदी क. आंदोलन ड. यापैकी नाही.

व्याज

- राष्ट्रीय उत्पन्नातला जो भाग भांडवलदाराला भांडवलाच्या उपयोगाच्या बदल्यात दिला जातो.
अ. खंड ब. मजुरी क. नफा ड. व्याज
- भांडवलाच्या उपयोगाबद्दल ऋणको जो मोबदला देतो त्याला काय म्हणतात.
अ. मिश्र व्याज ब. शुध्द व्याज क. नफा ड. मजुरी
- मिश्र व्याजामधे शुध्द व्याजासोबत कोणते घटक समाविष्ट असतात.
अ. जोखिमेचा मोबदला ब. व्यवस्थापनाचा मोबदला क. गैरसोईचा मोबदला ड. वरील सर्व
- व्याजाचा परंपरागत सिध्दांत कोणी मांडला.
अ. वालरस ब. केन्स क. हिक्स ड. शुम्पीटर
- परंपरागत सिध्दांतानुसार व्याजाचा दर कसा निश्चित होतो.
अ. मागणी पुरवठ्याच्या संतुलनाने ब. सीमांत उत्पादकतेने क. प्राप्तीने ड. यापैकी नाही.
- भांडवलाचा पुरवठा कशावर अवलंबून असतो.
अ. बचतीवर ब. उत्पन्नावर क. उपभोगावर ड. यापैकी नाही.
- व्याजदर व भांडवलाचा पुरवठा याच्यात कसा संबंध असतो.
अ. समदिशेचा ब. विरूध्द दिशेच्या क. संबंध नसतो. ड. अधिक संबंध असतो
- भांडवलाची मागणी कशासाठी करतात.
अ. गुंतवणूकीसाठी ब. मजुरी देण्यासाठी क. कच्चा माल खरेदी करण्यासाठी ड. व्याज मिळावे म्हणून
- व्याजदर कसा निश्चित होतो.
अ. मागणी पुरवठ्याच्या संतुलनाने ब. सीमांत उत्पादकतेने क. सरासरी उत्पादकतेने ड. एकूण उत्पादकतेने
- व्याज एक निश्चित अवधीसाठी रोखता अभिलाषेचा त्याग करण्याचे बक्षीस आहे हे कोणाचे म्हणणे आहे.

- अ. प्रा. सेलिंगमन ब. प्रा.मार्शल क. प्रा. विकमेल ड. प्रा. किन्स
- व्याज भांडवलाच्या वर्तमान उपयोगासाठी भविष्यात त्याग करण्याचा पुरस्कार होय. हा सिध्दांत कोणता.
अ. व्याजाचा प्रतिक्रिया सिध्दांत ब. व्याजाचा समय अभिलाषा सिध्दांत क. व्याजाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत ड. व्याजाचा प्रतिष्ठीत सिध्दांत
 - व्याजाचा रोखता अभिलाषा सिध्दांत कोणी प्रतिपादन केला.
अ. प्रा. जे.एम.किन्स ब. प्रा.मार्शल क. प्रा. जेव्हस ड. प्रा. हिक्स
 - किन्सच्या मते व्यक्ती आपल्या उत्पन्नाचा काही भाग रोख मुद्रेच्या स्वरूपात जवळ बाळगणे पसंत करतात त्याचा उद्देश काय.
अ. दैनदिन व्यवहारासाठी ब. परिकल्पनासाठी क. उधार देण्याच्या उद्देशाने ड. तरतुदीच्या हेतूने
 - व्यक्ती दैनदिन व्यवहारासाठी व तरतुदीच्या हेतूने जी मुद्रा रोख बाळगते ती व्याज कशावर अवलंबून असते.
अ. व्याज दरावर ब. उत्पन्नावर क. किंमतपातळीवर ड. सरकारी धोरणावर
 - परिकल्पनाच्या उद्देशाने जो भाग रोख स्वरूपात जवळ बाळगल्या जातो तो कशावर अवलंबून असतो.
अ. व्याज दरावर ब. उत्पन्नावर क. किंमतपातळीवर ड. सरकारी धोरणावर
 - केन्सच्या मते मुद्रेचा पुरवठ्यामधे काय काय समाविष्ट आहे.
अ. चलनातील नोटा व नाणी ब. प्रत्यय मुद्रा क. विधीग्राह्य मुद्रा व प्रत्यय मुद्रा ड. एकुण प्रचलीत मुद्रा व विदेशी विनिमय रोख
 - जेव्हा व्याजदर इतका कमी होईल की उधार दिलेल्या पैशाची जोखिम पूर्ण होऊ शकत नसेल. तर त्या स्थितीला केन्सनी काय संबोधले आहे.
अ. रोखता सापळा ब. उधारबंद बिंदू क. अल्प व्याजदर बिंदू ड. जोखिम व्याजदर बिंदू
 - व्याजदराच्या रोखता अभिलाषा सिध्दातांच्या अनुसार व्याज दर निर्धारणात कोणत्या घटकाची भूमिका महत्वाची असते.
अ. भांडवलाच्या पुरवठ्याची ब. भांडवलाच्या मागणीची क. भांडवलाच्या मागणी पुरवठ्याची ड. सरकारी धोरणाची
 - केन्सने अल्पकाळ मुद्रा पुरवठा कसा असतो असे मानले.
अ. स्थीर ब. बदलतात क. केंद्रिय अधिकाषवर निर्भर ड. वरील सर्व
 - व्याजाचा मौद्रिक सिध्दांत कोणता सिध्दांत आहे.
अ. व्याजाचा बचत गूंतवणूक सिध्दांत ब. व्याजाचा उधार देय कोष सिध्दांत क. व्याजाचा रोखता अभिलाषा सिध्दांत ड. व्याजाचा आधुनिक सिध्दांत
 - व्याज त्या एकुण मुद्रेवर अवलंबून आहे जी बाजारामध्ये उधार देण्याघेण्यासाठी उपलब्ध आहे हा सिध्दांत कोणता.
अ. व्याजाचा ऋण योग्य निधी सिध्दांत ब. व्याजाचा रोखता अभिलाषा सिध्दांत क. व्याजाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत ड. व्याजाचा आधुनिक सिध्दांत
 - व्याजाचा ऋण योग्य निधी सिध्दांत कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञांनी सांगितला.
अ. प्रा.मार्शल ब. विकसेल क. प्रा. चेंबरलीन ड. प्रा. बेनहॅम

- ऋण योग्य निधी सिध्दांतानुसार व्याजदराचे निर्धारण कशा प्रकारे होते.
अ. ऋणयोग्य निधीची मागणी द्वारे ब. ऋण योग्य निधीच्या पुरवठ्याद्वारे क. ऋणयोग्य निधीच्या मागणीपुरवठ्याद्वारे ड. ऋणयोग्य निधीच्या रोखता अभिलाषे द्वारे
- केन्सने मुद्रेची मागणी व व्याजदर यामध्ये कसा संबंध सांगितला आहे.
अ. धनात्मक ब. ऋणात्मक क. लंब ड. समांतर
- व्याजाच्या आधुनिक सिध्दांतानुसार व्याज निर्धारणासाठी आवश्यक घटकामध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट नाही.
अ. गुंतवणूक मागणी कोष्टक ब. बचत व रोखता अभिलाषा कोष्टक क. मुद्रेच्या पुरवठ्याची मात्रा ड. भांडवलाची सीमांत उत्पादकता

नफा

- राष्ट्रीय उत्पन्नाचा जो भाग संघटकाला उत्पादन कार्याचा मोबदला म्हणून मिळतो त्याला काय म्हणतात.
अ. खंड ब. मजुरी क. व्याज ड. नफा
- एकुण प्राप्तीतून एकुण व्यय वजा केल्यानंतर काय राहते.
अ. एकुण लाभ ब. शुध्द लाभ क. व्याज ड. नफा
- लाभाला संघटकाचा मोबदला असे कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने संबोधले आहे.
अ. प्रा. मार्शल ब. प्रा. हेनरी ग्रेसन क. प्रा. नाईट ड. प्रा. हॉले
- लाभाचा अंश जो संघटकाला केवळ उत्पादन प्रक्रियेत जोखीम स्विकारल्यामुळे किंवा अनिश्चितता वहन केल्यामुळे प्राप्त होतो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकुण नफा ब. शुध्द नफा क. एकाधिकारी नफा ड. अतिरिक्त नफा
- आकस्मिक परिवर्तनामुळे संघटकाला जर अत्याधिक लाभ प्राप्त होतो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकाधिकारी नफा ब. आकस्मिक नफा क. आर्थिक नफा ड. शुध्द नफा
- उत्पादनाच्या क्षेत्रात एकच उत्पादक असल्यामुळे संघटकाला जो अत्याधिक नफा प्राप्त होतो त्याला काय म्हणतात.
अ. एकाधिकारी नफा ब. आकस्मिक नफा क. आर्थिक नफा ड. शुध्द नफा
- जेव्हा संघटकाला सामान्य नफ्यापेक्षा जास्त नफा मिळतो तेव्हा त्याला काय म्हणतात.
अ. असामान्य किंवा अतिरिक्त नफा ब. आकस्मिक नफा क. आर्थिक नफा ड. शुध्द नफा
- स्पर्धायुक्त अर्थव्यवस्थेमध्ये कोणत्याही उत्पादक पेढीला जो नफा प्राप्त होतो त्याला काय म्हणतात.
इ. आर्थिक नफा ब. आकस्मिक नफा क. स्पर्धात्मक नफा ड. शुध्द नफा
- शुध्द नफ्यामध्ये खालील पैकी कोणता नफा समाविष्ट नसतो.
अ. अनिश्चिततेचा मोबदला ब. नव प्रवर्तनाचा मोबदला क. संघटन कौशल्याचा मोबदला ड. आकस्मिक कारणामुळे प्राप्त नफा
- नफ्याचा गतिमानतेचा सिध्दांत कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने स्पष्ट केला.
अ. प्रा.जे.बी क्लार्क ब. प्रा. शुम्पीटर क. प्रा हॉले ड. प्रा. वॉलरस
- गतिमान अर्थव्यवस्थेतील बदलामुळे नफा प्राप्त होतो असे मत कोणी मांडले.

- अ. प्रा.जे.बी क्लार्क ब. प्रा. शुम्पीटर क. प्रा हॉले ड. प्रा. वॉलरस
- खालीलपैकी कोणता बदल गतिमान अर्थव्यवस्थेत घडून येतो.
अ. लोकसंख्येत बदल ब. भांडवलाच्या पुरवठ्यात बदल क. उत्पादन पध्दतीत बदल ड. वरील सर्व
 - नफ्याचा नवप्रवर्तन सिध्दांत कोणी मांडला
अ. प्रा. जोसेफ ए. शुम्पीटर ब. प्रा.जे. बी क्लार्क क. प्रा. हॉले ड. प्रा. वॉलरस
 - नव प्रवर्तनामध्ये खालीलपैकी कोणत्या बाबी समाविष्ट आहेत.
अ. नवीन यंत्रसामग्री व उत्पादन पध्दतीचा उपयोग ब. पेढीचे संघटन व व्यवस्थापनात सुधारणा क. वस्तुच्या गुणधर्मात बदल करून नवीन वस्तू बनविणे ड. वरील सर्व
 - नव प्रवर्तनामुळे प्राप्त होणारा नफा अस्थीर असतो कारण -
अ. अन्य संघटक नवप्रवर्तनाचे अनुकरण करतात. ब. अन्य संघटक जोखिम पत्करतात क. अन्य संघटक स्वतः नवप्रवर्तन करतात. ड. अन्य संघटक अनिश्चितता वहन करतात.
 - नफ्याचा जोखीम सिध्दांत कोणी स्पष्ट केला.
अ. प्रा. एफ बी हॉले ब. प्रा.शुम्पीटर क. प्रा. मार्शल ड. प्रा. वॉलरस
 - नफा हा जोखीम स्वीकारण्याचा पुरस्कार होय हे मत कोणी मांडले.
अ. प्रा. एफ बी हॉले ब. प्रा.शुम्पीटर क. प्रा. मार्शल ड. प्रा. वॉलरस
 - उत्पादनात कोणकोणत्या जोखीम स्विकाराव्या लागतात.
अ. यंत्राचे प्रतिस्थापन करण्याची जोखीम ब. वस्तुची आवड बदल्यामुळे उपभोग बंद होणे क. उद्योगाच्या अनिश्चिततेमुळे जोखीम ड. वरील सर्व
 - अनिश्चितता वहन सिध्दांत कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञानी स्पष्ट केला.
अ. प्रा.एफ एच. नाईट ब. प्रा.हॉले क. प्रा. क्लार्क ड. प्रा. शुम्पीटर
 - प्रा. नाईट यांच्या मते किती प्रकारच्या जोखीम असतात.
अ. एक ब. दोन क. तीन ड. चार
 - प्रा. नाईट यांच्या मते कोणत्या प्रकारच्या जोखीममुळे अनिश्चितता वहन करावी लागते.
अ. अपेक्षित जोखीम ब. अनपेक्षित जोखीम क. व्यावसायिक जोखीम ड. स्पर्धेची जोखीम
 - प्रा. नाईट यांच्या मते कोणत्या जोखीमीचा विमा काढता येतो.
अ. अपेक्षित जोखीम ब. अनपेक्षित जोखीम क. व्यावसायिक जोखीम ड. स्पर्धेची जोखीम
 - नफा कोणत्या जोखिममुळे मिळतो.
अ. विमायोग्य ब. विमा अयोग्य
 - विमा अयोग्य जोखिम मधे कोणत्या बाबी अंतर्भूत होतात.
अ. स्पर्धात्मक जोखीम ब. तांत्रिक जोखिम व व्यापार चक्रासंबंधी जोखीम क. सरकारी हस्तक्षेपाची जोखिम ड. वरील सर्व
 - खालीलपैकी कोणती बाब विमा योग्य जोखीम नाही.
अ. यंत्राची नादुरूस्ती तुटफुट ब. आग किंवा दुर्घटना क. पुर, भुंकप ड. व्यापार चक्राची जोखिम

- खालीलपैकी कोणती जोखिम विमायोग्य आहे.
अ. स्पर्धेमुळे निर्माण होणारी जोखीम ब. सरकारी धोरणामुळे निर्माण होणारी जोखीम क. उत्पादित वस्तूची चोरी होण्याची जोखीम ड. व्यापार चक्राची जोखीम

सांख्यिकी

- सांख्यिकी हे कोणत्या विषयाच्या अभ्यासाचे शास्त्र आहे.
अ. माध्य ब. समाज क. संशोधन ड. प्रयोग
- सांख्यिकीचा मूलभूत उद्देश कोणता आहे.
अ. सुत्र तयार करणे ब. गणन करणे क. वर्णन करणे ड. प्रभाव टाकणे
- सांख्यिकी मध्ये किती प्रकारचे माध्य काढतात.
अ. तीन ब. चार क. पांच ड. सहा
- खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्ये समांतर माध्यात येत नाही.
अ. समांतर माध्य काढणे सोपे असते. ब. माध्य काढतांना सर्व पदांचा समावेश केला जातो. क. माध्य सदैव निश्चित व स्पष्ट असते. ड. माध्य पदमालेतील संख्या असते.
- एखाद्या पदमालेतील पदांची बेरीज करून त्यास पदसंख्येने भाग दिल्यास काय मिळते.
अ. समांतर माध्य ब. मध्यका क. भूयिष्टक ड. गुणोत्तर माध्य
- ज्यावेळी पदमालेतील पदे चढत्या किंवा उतरत्या क्रमाने लिहून त्यातील बरोबर मधले पद शोधून काढतात त्याला काय म्हणतात.
अ. समांतर माध्य ब. मध्यका क. भूयिष्टक ड. गुणोत्तर माध्य
- खालील वैशिष्ट्यांपैकी कोणते वैशिष्ट्ये मध्यकाला लागू होत नाही.
अ. मध्यका पदमालेला दोन समान भागात विभागते. ब. मध्यकाच्या वरीलप्रमाणे परिमाणे मध्यकापेक्षा लहान व खालील पदे मध्यका पेक्षा मोठी असतात. क. मध्यका हे पदमालेतील पद असते. ड. मध्यका हे पदमालेत पुन्हा पुन्हा येणारे पद असते.
- कोणत्याही पदमालेत जे परिमाण किंवा पदमूल्य सर्वात जास्त वेळा येते किंवा पुन्हा पुन्हा येते त्याला काय म्हणतात.
अ. समांतर माध्य ब. मध्यका क. भूयिष्टक ड. गुणोत्तर माध्य
- ज्यावेळी पदमालेतील लहान आकाराच्या पदांचे महत्व वाढवायचे असते व मोठ्या आकारांच्या पदांचे महत्व कमी करावयाचे असते तेव्हा कोणते माध्य वापरावे.
अ. समांतर माध्य ब. मध्यका क. भूयिष्टक ड. गुणोत्तर माध्य
- पदमालेतील एकूण पदसंख्येला प्रत्येक पदमूल्याचे व्युत्क्रम काढून त्याच्या बेरजेने भाग दिल्यास जी संख्या मिळते तिला काय म्हणतात.
अ. समांतर माध्य ब. मध्यका क. भूयिष्टक ड. हरात्मक माध्य